

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบศูนย์ให้คำปรึกษาอาชีพ เพื่อเตรียมนิสิตนักศึกษาเข้าสู่โลกของการทำงานโดยใช้ทฤษฎีเอ็นเนียแกรมครั้งนี้ เป็นการศึกษาเพื่อวิเคราะห์รูปแบบศูนย์ให้คำปรึกษาอาชีพที่ปรากฏอยู่และศึกษาแบบบุคลิกภาพของนิสิตนักศึกษาไทย จากตัวแทนตามสาขาวิชามาตรฐาน ISCED โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงธรรมชาติ (naturalistic inquiry) ซึ่งเป็นวิธีการวิจัยที่ใช้ความพยายามที่จะประเมินลักษณะทางธรรมชาติตามความเป็นจริงที่ปรากฏ โดยดูทุกส่วนอย่างกว้างขวางด้วยวิธีศึกษาส่วนที่เป็นตัวอย่างของปรากฏการณ์ธรรมชาติที่เราสืบค้น งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ในการพัฒนารูปแบบศูนย์ให้คำปรึกษาอาชีพที่มีบริการตามรูปแบบและกระบวนการ ที่เหมาะสมกับบุคลิกภาพของนิสิตนักศึกษาไทย ในการศึกษาได้ทำการจัดประเภทบุคลิกภาพนิสิตนักศึกษาไทย เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานและเป็นตัวแทนประชากรที่เป็นนิสิตทั่วประเทศ ซึ่งได้มาจากกระบวนการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างเป็นมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนครบตามสาขาวิชามาตรฐาน ISCED ได้มหาวิทยาลัย 7 แห่ง คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ใช้วิธีการศึกษาภาคตัดขวาง (cross-sectional study) ไปยังนิสิตนักศึกษาทุกชั้นปี ตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 ถึงปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่างที่ระบุดังกล่าวจะเป็นตัวแทนเพื่อการวัดประเภทบุคลิกภาพของนิสิตนักศึกษาไทย ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำไปเป็นพื้นฐานในการพัฒนาเพื่อให้ได้มาซึ่งรูปแบบศูนย์ให้คำปรึกษาอาชีพและรูปแบบการให้คำปรึกษา โดยใช้ทฤษฎีเอ็นเนียแกรม ทั้งนี้ก่อนการนำไปใช้การตรวจสอบรูปแบบโดยอิงผู้ทรงคุณวุฒิและการปรับปรุงแก้ไขรูปแบบจะได้ดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งรูปแบบของศูนย์ให้คำปรึกษาอาชีพที่มีความสมบูรณ์แบบ

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยเป็น 4 ตอน ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

- ตอนที่ 1** สภาพปัจจุบันของการจัดศูนย์ให้คำปรึกษาอาชีพในสถาบันอุดมศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ
- ตอนที่ 2** ประเภทบุคลิกภาพนิสิตนักศึกษาไทย
- ตอนที่ 3** การพัฒนารูปแบบศูนย์ให้คำปรึกษาอาชีพเพื่อเตรียมนิสิตนักศึกษาไทยเข้าสู่โลกของการทำงานโดยใช้ทฤษฎีเอ็นเนียแกรม

ตอนที่ 1 สภาพปัจจุบันของการจัดศูนย์ให้คำปรึกษาอาชีพในสถาบันอุดมศึกษาทั้งในประเทศ
และต่างประเทศ

1. ผลการศึกษาและวิเคราะห์เอกสาร บทความ หนังสือ ตำรา งานวิจัย เอกสารแนะนำ
สถาบันการศึกษาและสภาพปัจจุบันของการจัดศูนย์ให้คำปรึกษาอาชีพในสถาบันอุดมศึกษาที่เกี่ยวข้อง
ที่เขียนขึ้นโดยแหล่งเบื้องต้นและมีการอ้างอิงที่ถูกต้อง โดยเอกสารมีการสื่อโดยใช้ภาษาไทย และ
ภาษาอังกฤษ จำนวน 74 รายการ (ภาคผนวก ค) ผู้วิจัยได้วิเคราะห์สาระเพื่อให้ได้มาซึ่งบริการที่จัดขึ้น
ในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งจะจำแนกเป็นบริการที่จัดขึ้นในประเทศไทย และในต่างประเทศโดยสรุป
ลักษณะของประเด็นหลัก 3 ประเด็น คือ วัตถุประสงค์และหลักการการให้บริการ บริการที่จัดให้แก่สิต
นักศึกษา และช่องทางและวิธีการให้บริการ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์สาระเรื่อง: ศูนย์ให้คำปรึกษาอาชีพ

ประเด็น	สถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย	สถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ
1. หลักการและวัตถุประสงค์	<p>(1) ช่วยให้นิสิตนักศึกษาได้รับข้อมูลในการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ รวมถึงการพัฒนาบุคลิกภาพของแต่ละบุคคล</p> <p>(2) ช่วยให้นิสิตนักศึกษาได้รับข้อมูลทางด้านอาชีพ และประเมินตนเองให้สอดคล้องกับงานอาชีพ โดยจัดแบบทดสอบความสนใจ และแบบทดสอบอื่นไว้ให้บริการ (3) เพื่อเป็นการเตรียมพร้อมสำหรับการเข้ารับการศึกษาเลือกสำหรับบัณฑิตใหม่</p> <p>(4) เพื่อเป็นการให้บริการแก่ผู้สำเร็จการศึกษา และให้บริการสังคม ในการเป็นสื่อกลางในการรับสมัครงาน</p>	<p>(1) ช่วยในการเลือกสาขาวิชาที่สอดคล้องกับตัวผู้เรียน (2) ช่วยประเมินและวิเคราะห์ตนเอง ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานอาชีพ</p> <p>(3) ช่วยให้เข้าใจและตระหนักถึงความเป็นจริงของโลกแห่งการทำงาน (4) ช่วยในการตัดสินใจ โดยการได้รับข้อมูลที่ เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ (5) ช่วยให้เข้าสู่โลกแห่งงานอาชีพ ด้วยความพร้อมและมีทักษะความสามารถอย่างเพียงพอที่จะผ่านการทดสอบ การสัมภาษณ์ และสามารถสร้างจุดขายให้กับตนเองได้ (6) ช่วยให้ตอบสนองความต้องการส่วนบุคคล</p>
2. บริการที่จัดให้แก่ นิสิตนักศึกษา	<p>(1) การจัดบริการสนเทศและจัดหางาน เป็นการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการอาชีพ การศึกษาและทุนการศึกษาต่อหลังจากจบการศึกษาระดับปริญญาตรี</p> <p>(2) การให้บริการให้คำปรึกษาและทดสอบทางจิตวิทยา เป็นการให้การปรึกษาแนะแนวเพื่อช่วยพัฒนานิสิตนักศึกษาในด้านส่วนตัว สังคม การศึกษาและอาชีพ ทั้งแบบตัวต่อตัวและกลุ่ม</p>	<p>(1) จัดการวัดประเมินบุคลิกภาพและแบบวัดความสนใจในอาชีพของนิสิตนักศึกษา (2) จัดรับสมัครสมาชิกที่เป็นนิสิตนักศึกษาของมหาวิทยาลัย เพื่อสร้างเป็นฐานข้อมูลในการส่งข่าวสาร และการส่งข้อมูลคุณสมบัติของนิสิตนักศึกษาให้แก่ผู้ประสงค์จะรับสมัครงาน (3) จัดรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอาชีพให้ศึกษาเป็นวิชาบังคับเลือก โดยกำหนดหน่วยกิตขั้นต่ำที่ต้องศึกษาไว้ ซึ่งนิสิตนักศึกษาทุกคนจะต้องทำการลง</p>

ผลการวิเคราะห์สาระการให้บริการศูนย์ให้คำปรึกษาอาชีพ (ต่อ)

สาระการให้บริการ	สถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย	สถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ
<p>2. บริการที่จัดให้แก่บัณฑิตศึกษา (ต่อ)</p>	<p>(3) บริการฝึกอบรมพัฒนาอาชีพ เป็นการฝึกอบรม ให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาบุคลิกภาพ สุขภาพจิต ทักษะการพูดในที่ชุมชน การเตรียมตัวสมัครงาน การสอบสัมภาษณ์และฝึกอบรมทักษะในการประกอบอาชีพต่างๆ</p> <p>(4) การจัดงานวันนัดพบแรงงาน เป็นการเปิดโอกาสให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา ได้ตรวจสอบตำแหน่งงานว่างที่มีในตลาดแรงงานได้ครั้งหลายหน่วยงาน</p> <p>(5) บริการติดตามผลการดำเนินการ เป็นการสำรวจตรวจสอบการให้บริการที่จัดให้แก่บัณฑิตศึกษา และบัณฑิต ในการให้บริการจัดหางานว่าบรรลุวัตถุประสงค์ในระดับใด</p> <p>(6) จัดห้องสมุดอาชีพเพื่อรวบรวมสาระเกี่ยวกับอาชีพต่างๆ และทักษะที่ต้องการในแต่ละอาชีพนั้น</p> <p>(7) จัดฝึกอบรมการประกอบอาชีพอิสระ ที่สามารถสร้างงานด้วยตัวเองได้</p> <p>(8) ให้บริการด้านทุนกู้ยืมของรัฐบาล</p> <p>(9) ให้บริการด้านรับสมัครนักศึกษาใหม่เข้าสู่มหาวิทยาลัย</p> <p>(10) ควบคุมดูแลงาน หรือประสานงานด้านวินัยนักศึกษา</p>	<p>ทะเบียนเรียนมีจะนั้นจะไม่สามารถจบการศึกษาได้ (4) จัดให้บัณฑิตศึกษาได้ฝึกงานนอกสถานที่ (5) จัดเวิร์คชอป (workshop) เพื่อฝึกอบรมและแนะนำวิธีการเขียนประวัติย่อจดหมายแนะนำตัว ทักษะในการเข้ารับการสัมภาษณ์ และทักษะในการต่อรองเรื่องค่าตอบแทน รวมถึงการฝึกทักษะที่ต้องการของแต่ละงานอาชีพ (6) รวบรวมและทำการประชาสัมพันธ์ตำแหน่งงานว่างที่มีในตลาดแรงงานข่าวให้สมาชิก</p> <p>(7) การจัดตลาดนัดอาชีพ (8) การจัดห้องสมุดอาชีพ</p> <p>(9) จัดบริการแบบทดสอบผ่านเว็บไซต์และการเข้าถึงการใช้ได้ ณ สำนักงานของศูนย์ (10) การนัดหมายเพื่อเข้ารับคำปรึกษารายบุคคลผ่านเว็บไซต์(11) การวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับการแนะแนวอาชีพ เพื่อให้ได้ทฤษฎีใหม่ในการพัฒนาอาชีพ</p> <p>(12) การสร้างเครือข่ายกับศิษย์เก่าเพื่อประโยชน์ของนักศึกษาปัจจุบันในเรื่องแบบอย่างและโอกาสในการได้งานทำ</p> <p>(13) จัดทำการบันทึกวิดีโอเทปการสัมภาษณ์งาน (mock interview) เพื่อการให้คำปรึกษาเรื่องบุคลิกภาพ และจุดอ่อน-จุดแข็งเป็นรายบุคคล</p>

ผลการวิเคราะห์สาระการให้บริการศูนย์ให้คำปรึกษาอาชีพ (ต่อ)

สาระการให้บริการ	สถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย	สถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ
3. รูปแบบศูนย์ให้คำปรึกษาอาชีพ	(1) จัดบริการภายใต้การดำเนินงานของแผนกย่อยคือแผนกแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ภายใต้ฝ่ายงานกิจการนักศึกษา โดยใช้ชื่อว่า บางแห่งใช้ชื่อว่า แผนกสวัสดิการและจัดหางาน หรือแผนกแนะแนวและการให้คำปรึกษา มีเพียงมหาวิทยาลัยศรีปทุมแห่งเดียวใช้คำว่า "ศูนย์ประสานงานการจัดหางาน"	(1) จัดบริการผ่านศูนย์ให้คำปรึกษาอาชีพ โดยใช้ชื่อศูนย์หลายชื่อด้วยกัน เช่น Career Center (ศูนย์อาชีพ), University Counseling and Placement Center (ศูนย์ให้คำปรึกษาและจัดวางตัวบุคคล), Career Development Center (ศูนย์พัฒนาอาชีพ) ในขณะที่บางแห่งมิได้ตั้งเป็นศูนย์แต่ให้บริการอยู่ภายใต้ฝ่ายกิจการนักศึกษาเช่นเดียวกับในประเทศไทย ใช้ชื่อว่า Career Service (งานบริการอาชีพ)

จากการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับศูนย์ให้คำปรึกษาอาชีพ จากเอกสารจำนวน 67 รายการ พบว่าการให้บริการศูนย์ให้คำปรึกษาอาชีพทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ มีการจัดให้บริการแก่นิสิตนักศึกษาของสถาบัน รวมถึงผู้สนใจ ดังนี้

1.1 บริการที่จัดขึ้นในสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ยังไม่มีการจัดบริการผ่านศูนย์ให้คำปรึกษาอาชีพที่สังกัดสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยอย่างเป็นทางการ และเป็นรูปแบบ แต่เป็นการจัดบริการที่รวมอยู่ในฝ่ายกิจการนักศึกษา ซึ่งในฝ่ายกิจการนักศึกษาจะมีการแบ่งแยกย่อยเป็นแผนกอื่นได้แก่ แผนกแนะแนวการศึกษาและอาชีพ แผนกวินัยนักศึกษา แผนกกิจการรรมนักศึกษา เป็นต้น ซึ่งรูปแบบที่ได้ปรากฏขึ้นในประเทศไทยเช่นนี้เป็นไปตามมาตรฐานที่สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาได้กำหนดไว้ให้มีการบริการนิสิตนักศึกษาในชั้นพื้นฐานภายในสถาบันการศึกษา เพื่อเน้นหนักไปในเรื่องเป็นบริการด้านอาชีพ พัฒนาอาชีพ หรือจัดหาอาชีพของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของไทย หน่วยงานที่รับผิดชอบที่ให้บริการแก่นักศึกษาอาจเป็นแผนกแนะแนวการศึกษาและอาชีพ หรือแผนกแนะแนวและจัดหางาน ซึ่งในบางสถาบันอาจใช้ชื่อที่แตกต่างกันไป แต่อย่างไรก็ตาม มีเพียงมหาวิทยาลัยศรีปทุม ได้จัดตั้งศูนย์ประสานงานการจัดหางาน ที่เป็นหน่วยงานการให้บริการนิสิตนักศึกษาในด้านการจัดหางานและมีพันธกิจในการเพิ่มคุณค่าในตัวเองของบัณฑิต แต่ก็ยังนับได้ว่ายังมีได้จัดอย่างเต็มรูปแบบดังเช่นที่มีเกิดขึ้นในประเทศสหรัฐอเมริกา หรือในประเทศแถบยุโรป กล่าวคือ มีการดำเนินการเป็นตัวแทนประสานงานระหว่างผู้สมัครงานกับผู้ต้องการรับสมัครงาน จัดรับสมัครสมาชิกเพื่อรับทราบข่าวสารของตำแหน่งงานว่าง ซึ่งคาดว่าในอนาคตข้างหน้าจะมีบริการเพิ่มเติมเพื่อให้บริการแก่นิสิตนักศึกษาต่อไป สำหรับมหาวิทยาลัยอื่นๆ ในประเทศไทย(นอกเหนือจากมหาวิทยาลัยศรีปทุม) ยังไม่มีการแยกเป็นหน่วยงานเดียวที่มุ่งเน้นเฉพาะเรื่องจัดหางานและพัฒนาอาชีพเพียงอย่างเดียว แต่จะทำงานด้านการแนะแนวการศึกษา และการให้คำปรึกษาทั้งเรื่องงานและเรื่องส่วนตัว ซึ่งอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของผู้บริหารงานของฝ่ายกิจการนักศึกษาเป็นส่วนใหญ่ อย่างไรก็ตาม ในการจัดให้บริการแก่นิสิตนักศึกษาของแผนกแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ได้จัดให้บริการแก่นิสิตนักศึกษาไทยที่มีต่องานแนะแนวอาชีพ มีหลักการและวัตถุประสงค์ 4 ประการ ดังนี้

- (1) ช่วยให้นิสิตนักศึกษาได้รับข้อมูลในการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ รวมถึงการพัฒนาบุคลิกภาพของแต่ละบุคคล
- (2) ช่วยให้นิสิตนักศึกษาได้รับข้อมูลทางด้านอาชีพ และประเมินตนเองให้สอดคล้องกับงานอาชีพ โดยจัดแบบทดสอบความสนใจ และแบบทดสอบอื่นไว้ให้บริการ
- (3) เพื่อเป็นการเตรียมพร้อมสำหรับการเข้ารับการคัดเลือกสำหรับบัณฑิตใหม่ ในการสมัครงาน

(4) เพื่อเป็นการให้บริการแก่ผู้สำเร็จการศึกษา และให้บริการสังคม ในการเป็นสื่อกลาง ในการรับสมัครงาน

บริการหลักๆ ที่มีจัดในสถาบันอุดมศึกษาของไทยมี 10 บริการ คือ

(1) การจัดบริการสนเทศและจัดหางาน เป็นการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการอาชีพ การศึกษา และทุนการศึกษาต่อหลังจากจบการศึกษาระดับปริญญาตรี รับสมัครนิสิตนักศึกษาเข้าเป็นสมาชิกจัดหางานของงานแนะแนว เพื่อจัดทำฐานข้อมูลให้บริการแก่นายจ้างที่ต้องการรับสมัครเข้าทำงาน รวบรวมตำแหน่งงานว่างทั้งงานประจำและงานชั่วคราว เพื่อประชาสัมพันธ์ให้บัณฑิตและนิสิตนักศึกษาทราบ อำนวยความสะดวกให้แก่บัณฑิต และนายจ้างในการส่งใบสมัครงาน และรวบรวมใบสมัครงาน จัดสถานที่สอบสัมภาษณ์ และสถานที่สำหรับการให้คำปรึกษา

(2) การให้บริการให้คำปรึกษาและทดสอบทางจิตวิทยา เป็นการให้การปรึกษาแนะแนว เพื่อช่วยพัฒนานิสิตนักศึกษาในด้านส่วนตัว สังคม การศึกษาและอาชีพ ทั้งแบบตัวต่อตัวและแบบกลุ่ม และให้บริการทดสอบทางจิตวิทยา รวมถึงการทดสอบความสนใจในอาชีพ

(3) บริการฝึกอบรมพัฒนาอาชีพ เป็นการฝึกอบรม ให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาบุคลิกภาพ สุขภาพจิต ทักษะการพูดในที่ชุมชน การเตรียมตัวสมัครงาน การสอบสัมภาษณ์และฝึกอบรมทักษะในการประกอบอาชีพต่างๆ (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2549)

(4) การจัดงานวันนัดพบแรงงาน เป็นการเปิดโอกาสให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา ได้ตรวจสอบตำแหน่งงานว่างที่มีในตลาดแรงงานได้ครั้งหลายหน่วยงาน พร้อมทั้งเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในการได้รับการคัดเลือกให้เข้าปฏิบัติงานในหน่วยงานที่สนใจ และยังเป็นการแก่ผู้ประกอบการ ให้ประหยัดระยะเวลาและงบประมาณในการรับสมัครบุคคลเข้าร่วมงานในหน่วยงานของตนอีกทางหนึ่งด้วย

(5) บริการติดตามผลการดำเนินการ เป็นการสำรวจตรวจสอบการให้บริการที่จัดให้แก่ นิสิตนักศึกษา และบัณฑิต ในการให้บริการจัดหางานว่าบรรลุวัตถุประสงค์ในระดับใด ทั้งนี้จะต้องมีการรายงานแก่ผู้เกี่ยวข้องในเรื่องของจำนวนนิสิตนักศึกษา หรือบัณฑิตที่ได้รับการคัดเลือกเข้าทำงาน หลังจากสำเร็จการศึกษา การเปลี่ยนงานและเหตุผลการเปลี่ยนงาน ความพึงพอใจของผู้ประกอบการ ที่มีต่อการปฏิบัติงานของพนักงานใหม่ และความพึงพอใจของนิสิตนักศึกษา หรือบัณฑิตที่มีต่อบริการ ที่จัดขึ้นโดยมหาวิทยาลัย ซึ่งรายงานจากเรื่องดังกล่าวจะเป็นดัชนีกำหนดวิธีการในการจัดบริการครั้งต่อไป เพื่อวัตถุประสงค์ในการปรับปรุงบริการและคุณภาพบัณฑิตให้สอดคล้องกับความต้องการของ ตลาดแรงงานให้มากขึ้น

(6) จัดห้องสมุดอาชีพเพื่อรวบรวมสาระเกี่ยวกับอาชีพต่างๆ และทักษะที่ต้องการใน แต่ละอาชีพนั้น

(7) จัดฝึกอบรมการประกอบอาชีพอิสระ ที่สามารถสร้างงานด้วยตัวเองได้

- (8) ให้บริการด้านทุนกู้ยืมของรัฐบาล และทุนการศึกษาของมหาวิทยาลัย
- (9) ให้บริการรับสมัครนักศึกษาใหม่เข้าสู่มหาวิทยาลัยและประชาสัมพันธ์หลักสูตร
- (10) ประสานงานด้านวินัยนักศึกษา

สำหรับสถานที่ วิธีการ และช่องทางการให้บริการในสถาบันอุดมศึกษาของไทย มักจัดการให้บริการภายใต้การดำเนินงานของแผนกย่อยภายใต้ฝ่ายกิจการนักศึกษา โดยใช้ชื่อว่าแผนกแนะแนว การศึกษาและอาชีพ แผนกแนะแนวและการให้คำปรึกษาดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

1.2 บริการให้คำปรึกษาอาชีพที่จัดขึ้นในสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ

รูปแบบศูนย์ให้คำปรึกษาในต่างประเทศ

การจัดบริการให้คำปรึกษาอาชีพในต่างประเทศ มีการให้บริการผ่านศูนย์ให้คำปรึกษาอาชีพ โดยใช้ชื่อศูนย์หลายชื่อด้วยกัน เช่น Career Center (ศูนย์อาชีพ), University Counseling and Placement Center (ศูนย์ให้คำปรึกษาและจัดวางตัวบุคคล), Career Development Center (ศูนย์พัฒนาอาชีพ) ในขณะที่บางแห่งมิได้ตั้งเป็นศูนย์แต่ให้บริการอยู่ภายใต้ฝ่ายกิจการนักศึกษาเช่นเดียวกับในประเทศไทย ใช้ชื่อว่า Career Service (งานบริการอาชีพ) เป็นที่น่าสังเกตว่าในมหาวิทยาลัยในต่างประเทศส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการให้บริการให้คำปรึกษาอาชีพเป็นอย่างมาก จะเห็นได้จากการที่มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งมีการกำหนดบุคลากรที่มีความสามารถเฉพาะทางในการให้คำปรึกษาอาชีพ มาบริการแก่ผู้เข้ารับคำปรึกษา ซึ่งบุคลากรเหล่านั้นจะให้คำปรึกษาเฉพาะเจาะจงไปในแต่ละสาขาวิชาที่เปิดดำเนินการสอน กล่าวคือ ในแต่ละคณะจะมีบุคลากรที่มีคุณสมบัติสอดคล้องและมีความเชี่ยวชาญเฉพาะในแต่ละคณะและสาขาวิชาที่จะต้องให้คำปรึกษานั้นๆ สำหรับการเข้ารับคำปรึกษา ผู้สนใจเข้าใช้บริการ สามารถติดต่อขอรับบริการ ณ สถานที่ที่จัดไว้ในเวลาทำการ หรืออาจมีการนัดหมายก่อนล่วงหน้า ซึ่งการนัดหมายล่วงหน้าจะเป็นการประกันได้ว่าผู้ใช้บริการในระยะเวลาที่ต้องการอย่างแท้จริง วิธีการนัดหมายทำได้โดยนัดหมายเวลารว่างทางเว็บไซต์ที่สถาบันเปิดไว้ให้บริการ อนึ่ง การให้บริการผ่านเว็บไซต์ นอกเหนือจากการนัดหมายแล้ว ยังมีความสำคัญในการเข้าถึงข้อมูล โดยที่ผู้ใช้บริการที่ต้องการวัดประเมินความสนใจในอาชีพ ประเมินบุคลิกภาพ หรือประเมินความฉลาดทางอารมณ์ สามารถใช้บริการผ่านทางเว็บไซต์ โดยมีต้องเดินทางมาพบบุคลากรของศูนย์ เนื่องจากมีการเตรียมลักษณะข้อมูล การแปรผลข้อมูล รวมถึงข้อแนะนำ ในลักษณะการเรียนรู้ผ่านสื่อทางอินเทอร์เน็ต (e-Learning) ไว้อย่างเป็นระบบและเป็นมาตรฐานโดยทั่วถึงกันเกือบทั้งประเทศ

มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ในประเทศสหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร และออสเตรเลีย มีการให้บริการด้านศูนย์ให้คำปรึกษาอย่างเต็มรูปแบบ ทั้งนี้มีการตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาอาชีพเป็นเอกเทศ เพื่อให้บริการแก่นิสิตนักศึกษาปัจจุบันและศิษย์เก่าที่สำเร็จการศึกษาไปแล้ว โดยมีความมุ่งหมายหลัก 6 ประการ ในภาพรวมดังนี้

(1) ช่วยในการเลือกสาขาวิชาที่สอดคล้องกับตัวผู้เรียน โดยการวัดประเมินด้วยการใช้แบบทดสอบ และการสัมภาษณ์ โดยในระบบการศึกษาของสถาบันการศึกษาในต่างประเทศ มีการจัดวัดประเมินความสอดคล้องระหว่างตัวผู้เรียนกับสาขาวิชาตั้งแต่ในชั้นการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อความพร้อมของผู้เรียนในการศึกษาต่อ

(2) ช่วยประเมินและวิเคราะห์ตนเอง ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานอาชีพ ด้วยการที่ใช้แบบทดสอบความถนัดทางอาชีพที่มีผู้ให้คำปรึกษาในการอ่านผลการวัดประเมินและให้คำแนะนำอย่างเป็นทางการ

(3) ช่วยให้เข้าใจและตระหนักถึงความเป็นจริงของโลกแห่งการทำงาน ด้วยการจัดการศึกษาดูงาน (field trip) เพื่อศึกษาวิถีการทำงานที่แท้จริงของโลกแห่งการทำงานเพื่อเป็นการประเมินความชอบและความต้องการในเบื้องต้นของผู้ที่กำลังจะเลือกอาชีพ

(4) ช่วยในการตัดสินใจ โดยการได้รับข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ ด้วยการรวบรวมเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับการทำงานในสาขาวิชาชีพต่างๆ ลักษณะบุคคลที่เหมาะสมกับงานประเภทต่างๆ รวมถึงทักษะที่จะต้องมีในการทำงานอาชีพต่างๆ

(5) ช่วยให้เข้าสู่โลกแห่งงานอาชีพ ด้วยความพร้อมและมีทักษะความสามารถอย่างเพียงพอที่จะผ่านการทดสอบ การสัมภาษณ์ และสามารถสร้างจุดขายให้กับตนเองได้ ด้วยการจัดให้ความรู้ อบรมนิสิตนักศึกษาให้สามารถเกิดทักษะในการเขียนใบสมัคร และประวัติย่อที่น่าสนใจ รวมทั้งในสถาบันบางแห่งมีการจัดอบรมวิธีการเจรจาต่อรองเพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบแทนที่น่าพึงพอใจ นอกจากนี้ยังมีการอบรมเรื่องเทคนิคการรับการสัมภาษณ์ การปฏิบัติตนและการปรับตัวสำหรับการเข้าทำงาน และลักษณะของคนทำงานที่เป็นที่ต้องการของผู้จ้างงาน

(6) ช่วยให้ตอบสนองความต้องการส่วนบุคคล ด้วยการให้คำปรึกษา ให้ข้อมูลสารสนเทศ เป็นสื่อกลางในการรับสมัครงาน จัดนิทรรศการให้ความรู้และจัดนัดพบแรงงาน และจัดการทดสอบส่วนบุคคลในเรื่องที่สนใจ ทั้งนี้ผู้เข้ารับบริการเป็นผู้ยื่นความประสงค์และศูนย์เป็นผู้ให้บริการ จึงจัดได้ว่าเป็นการตอบสนองความต้องการส่วนบุคคลของผู้มารับบริการได้เป็นอย่างดี

บริการที่จัดให้แก่ นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ สรุปได้ 13 บริการ คือ

(1) จัดการวัดประเมินบุคลิกภาพและแบบวัดความสนใจในอาชีพของนิสิตนักศึกษา เพื่อเป็นการช่วยให้นิสิตนักศึกษาที่มาใช้บริการได้มีการตัดสินใจเลือกเรียนในสาขาวิชาที่สอดคล้องกับตนเอง ในด้านความสามารถทางสติปัญญา บุคลิกภาพ และความชอบที่จะปฏิบัติงานในสาขาวิชานั้นๆ เมื่อสำเร็จการศึกษา โดยจัดเจ้าหน้าที่เฉพาะของคณะ และสาขาวิชาเพื่อให้บริการ ทั้งนี้เพื่อจัดเจ้าหน้าที่ให้มีคุณสมบัติพร้อมก่อนให้บริการโดยสอดคล้องกับผู้มารับบริการ

(2) จัดรับสมัครสมาชิกที่เป็นนิสิตนักศึกษาของมหาวิทยาลัย เพื่อสร้างเป็นฐานข้อมูลในการส่งข่าวสาร และการส่งข้อมูลคุณสมบัติของนิสิตนักศึกษาให้แก่ผู้ประสงค์จะรับสมัครงาน

(3) จัดรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอาชีพให้ศึกษาเป็นวิชาบังคับเลือก โดยกำหนดหน่วยกิตขั้นต่ำที่ต้องศึกษาไว้ ซึ่งนิสิตนักศึกษาทุกคนจะต้องทำการลงทะเบียนเรียนมิฉะนั้นจะไม่สามารถจบการศึกษาได้ ซึ่งรายวิชาที่จัดนั้นเริ่มตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีสุดท้าย ทั้งนี้จะมีการจัดโปรแกรมกิจกรรมของแต่ละชั้นปีให้นิสิตนักศึกษาได้เข้าร่วมตามความสนใจอีกด้วย

(4) จัดให้นิสิตนักศึกษาได้ฝึกงานนอกสถานที่ เพื่อได้รับประสบการณ์ตรงในการทำงาน สถานที่ยุติธรรม ในกรณีพิเศษจะเป็นการหารายได้แก่นิสิตนักศึกษาในระหว่างศึกษาด้วย

(5) จัดเวิร์คชอป (workshop) เพื่อฝึกอบรมและแนะนำวิธีการเขียนประวัติย่อ จดหมายแนะนำตัว ทักษะในการเข้ารับการสัมภาษณ์ และทักษะในการต่อรองเรื่องค่าตอบแทน รวมถึงการฝึกทักษะที่ต้องการของแต่ละงานอาชีพ ที่นิสิตนักศึกษามีความสนใจ ในการเข้าร่วมอบรมในWorkshop นี้ บางสถาบันเรียกเก็บค่าบริการจากศิษย์เก่า และจัดให้นิสิตนักศึกษาปัจจุบันฟรี

(6) รวบรวมและทำการประชาสัมพันธ์ตำแหน่งงานว่างที่มีในตลาดแรงงาน โดยประกาศในอินเทอร์เน็ต และส่งข่าวให้สมาชิก ในกรณีที่มีสมาชิกมิใช่ นิสิตนักศึกษาปัจจุบัน อาจต้องชำระค่าบริการให้แก่มหาวิทยาลัยด้วย

(7) การจัดตลาดนัดอาชีพ เพื่อเป็นการให้บริการด้านสถานที่และเป็นสื่อกลางในการรับสมัครงานระหว่างผู้ประกอบการ กับบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา

(8) การจัดห้องสมุดอาชีพ เพื่อรวบรวมและให้บริการข้อมูลทางด้านอาชีพโดยทั่วไป

(9) จัดบริการแบบทดสอบผ่านเว็บไซต์และการเข้าถึงการใช้ได้ ณ สำนักงานของคุณ เช่น แบบทดสอบความสนใจทางอาชีพ แบบทดสอบความฉลาดทางอารมณ์ แบบทดสอบบุคลิกภาพในงาน แบบทดสอบความเครียด และแบบทดสอบความสามารถทางสติปัญญา

(10) การนัดหมายเพื่อเข้ารับคำปรึกษารายบุคคลผ่านเว็บไซต์

(11) การวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับการแนะแนวอาชีพ เพื่อให้ได้ทฤษฎีใหม่ในการพัฒนาอาชีพ

(12) การสร้างเครือข่ายกับศิษย์เก่าเพื่อประโยชน์ของนักศึกษาปัจจุบันในการได้รับแบบอย่างการประสบความสำเร็จ และเปิดโอกาสในการได้งานทำ

(13) จัดทำการบันทึกวิดีโอเทปการสัมภาษณ์งาน (mock interview) เพื่อการให้คำปรึกษาเรื่องบุคลิกภาพ และจุดอ่อน-จุดแข็งเป็นรายบุคคล

ในการจัดบริการให้คำปรึกษาอาชีพ หรือการแนะแนวอาชีพ ไม่ว่าจะผู้จัดจะเป็นสถาบันในประเทศไทย หรือต่างประเทศ จะมีวัตถุประสงค์ร่วมกันคือช่วยให้นิสิตนักศึกษาได้รู้จักตัวเองและสามารถเลือกสาขาวิชาเรียนและเลือกอาชีพ ได้สอดคล้องกับตนเองมากที่สุด ทั้งนี้หากอาชีพของนิสิตนักศึกษาที่เข้าไปสู่ไม่สอดคล้องกับลักษณะของแต่ละบุคคล บุคคลนั้นก็ทำงานอย่างมีความสุข เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดบริการให้คำปรึกษาอาชีพ ที่มีวิธีการจัดที่หลากหลายและแตก

ต่างกันไปภายใต้วัตถุประสงค์เดียวกัน วิธีการเพื่อจัดบริการให้ความช่วยเหลือนิสิตนักศึกษาให้มีการเตรียมความพร้อมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ข้างต้นนั้น ในสถาบันอุดมศึกษาได้มีการจัดกิจกรรมเพื่อทำให้บริการให้คำปรึกษาอาชีพประสบความสำเร็จ ทั้งนี้รูปแบบกิจกรรมโดยทั่วไป ที่สามารถจัดให้บริการได้คือ

(1) การอบรมสัมมนาระยะสั้น

การอบรมสัมมนาระยะสั้น จัดขึ้นเพื่อให้ผู้ที่มีความสนใจเหมือนกัน ได้เข้าร่วมในกิจกรรมในครั้งเดียวกัน เพื่อให้ข้อมูลอาชีพ ฝึกอบรมอาชีพ และการฝึกทักษะอาชีพขั้นพื้นฐาน โดยใช้ผู้มีความสามารถเฉพาะให้การแนะนำและประเมินผลการฝึกอบรม เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในตัวผู้เข้ารับการอบรมที่จะได้เพิ่มทักษะความสามารถตามเนื้อหาที่ได้รับจากหัวข้อการฝึกอบรม ทั้งนี้ในการฝึกอบรมสัมมนาจะจัดเป็นชุดวิชา (module) การจัดสื่อช่วยในการฝึกอบรม (media effort) หรือเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการอบรมได้นำเสนอสิ่งที่ร่วมคิดค้นภายใต้หัวข้องานที่กำหนด (class participation) ก็จะเพิ่มความน่าสนใจได้มากกว่าการรับฟังการบรรยายเพียงอย่างเดียว (Locke et al, 2001)

(2) การให้คำปรึกษาเป็นหมู่คณะ (group counseling)

การให้คำปรึกษาเป็นหมู่คณะ มักจัดดำเนินการได้กับกลุ่มบุคคลตั้งแต่ 4 – 6 คน เป็นต้นไป ที่ประสบความสำเร็จในลักษณะคล้ายคลึงกัน เช่น การไม่สามารถจัดความสัมพันธ์ของลักษณะส่วนบุคคลให้เข้ากับอาชีพได้ หรือการให้คำปรึกษากับบุคคลที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาเดียวกัน การให้คำปรึกษากับบุคคลกลุ่มพิเศษที่มีความต้องการคล้ายคลึงกัน ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการหาวิธีการปฏิบัติ หรือแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นเหมือนกัน ในบรรยากาศของการจัดบริการให้คำปรึกษาเป็นหมู่คณะจะเน้นหนักที่การเป็นการแบ่งปันประสบการณ์ที่แต่ละคนอาจจะพบมาไม่เหมือนกัน ทั้งนี้เพื่อทำการจัดกลุ่มประสบการณ์ให้ออกมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติในอนาคต

(3) การให้คำปรึกษาส่วนบุคคล (individual counseling)

การให้คำปรึกษาส่วนบุคคล เป็นการให้บริการที่เฉพาะเจาะจงเพื่อให้บริการแก่ผู้มารับคำปรึกษาที่มีลักษณะเฉพาะส่วนบุคคล เช่น การต้องการวัดประเมินลักษณะบุคลิกภาพส่วนบุคคล การต้องการวัดประเมินความฉลาดทางอารมณ์ หรือต้องการดำเนินการเรื่องอื่น ๆ ที่มีลักษณะเฉพาะส่วนบุคคลที่ต้องการนั้น ทั้งนี้ ในการให้คำปรึกษาส่วนบุคคลจะมีการปรับรูปแบบการให้บริการในรายละเอียดไปให้สอดคล้องกับผู้มารับคำปรึกษา ที่อาจสังเกตจากแบบบุคลิกภาพ หรือลักษณะที่มีความสนใจเป็นพิเศษในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ทั้งนี้เพื่อเป็นการช่วยให้ผู้มารับคำปรึกษาได้รู้จักตัวเอง และได้ข้ามผ่านสิ่งที่เป็นอุปสรรคอันจะทำให้ประสบความสำเร็จในอาชีพได้ในอนาคต

(4) การให้คำปรึกษาแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (peer counseling)

การให้คำปรึกษาแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สามารถใช้เพื่อการดำเนินการกับนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรี ที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นได้เป็นอย่างดี เนื่องด้วยบุคคลกลุ่มที่อยู่ในช่วงอายุวัยนี้จะมีความรู้สึกคุ้นเคยและให้ความไว้วางใจในความเป็นเพื่อนของกลุ่มคนอายุรุ่นราวคราวเดียวกันเป็นอย่างมาก ฉะนั้นวิธีการให้คำปรึกษาแบบเพื่อนช่วยเพื่อนจึงประสบความสำเร็จค่อนข้างสูงเมื่อนำมาใช้กับกลุ่มนิสิตนักศึกษาเพื่อให้เกิดการพัฒนาขึ้น (Cox, 1999) ไม่ว่าจะเป็นการให้คำปรึกษาแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อเลือกสาขาวิชาที่ศึกษา หรือเพื่อการเลือกอาชีพ การให้คำปรึกษาวิธีนี้จะช่วยผลักดันให้นิสิตนักศึกษาได้นำสิ่งที่ซ่อนอยู่ในออกมาสู่ภายนอก ภายใต้บรรยากาศแห่งความเป็นมิตรทั้งนี้เนื่องมาจากความรู้สึกไว้วางใจและความชอบในกลุ่มเพื่อนนั่นเอง

(5) การจัดวางตัวบุคคล (placement)

การจัดบริการจัดวางตัวบุคคล เป็นการจัดบุคคลให้สอดคล้องกับงานที่ต้องการได้อย่างเหมาะสมกับแบบบุคลิกภาพที่มี และสอดคล้องกับทักษะความสามารถที่ปรากฏ ทั้งนี้การจัดวางตัวบุคคลจะต้องใช้บริการอื่นร่วมด้วย เช่น การสนเทศ การวัดประเมิน และการสัมภาษณ์ เพื่อให้เกิดความสำเร็จสูงสุด

สรุป การให้คำปรึกษาอาชีพ เป็นบริการที่จัดได้ว่าสำคัญ เนื่องจากเป็นบริการที่ทำให้การเชื่อมต่อโลกของการศึกษา ของนิสิตนักศึกษา ไปสู่โลกของการทำงาน โดยกิจกรรมสำคัญนี้จะดำเนินไปเพียงกิจกรรมเดียวโดยลำพังไม่ได้ เพราะในการพัฒนานิสิตศึกษานั้นยังต้องใช้กิจกรรมอื่นเพื่อเป็นตัวกระตุ้น กล่อมเกล่า และหล่อหลอม ให้นิสิตนักศึกษาได้สามารถพัฒนาตนให้สอดคล้องกับโลกของการทำงานให้ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมนอกชั้นเรียนจะเป็นแรงดึงดูดและกระตุ้นให้นิสิตนักศึกษามีส่วนร่วม และเกิดพัฒนาการขึ้นโดยไม่รู้ตัว ซึ่งเป็นไปในลักษณะซึมซับหลักการ ค่านิยมทางสังคม แง่คิด และการปฏิบัติตนเป็นไปตามแบบอย่างที่ปรากฏในสังคมนั่นเอง

ตอนที่ 2 ประเภทบุคลิกภาพนิสิตนักศึกษาไทย

จากการใช้เครื่องมือวิจัยในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ได้รับแบบวัดบุคลิกภาพที่สมบูรณ์ผ่านการตอบแล้ว จำนวน 527 ฉบับ จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. สถานภาพของผู้ให้ข้อมูล

ตารางที่ 4 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ให้ข้อมูล จำแนกตามสาขาวิชาตามมาตรฐาน ISCED

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ค่าร้อยละ
สาขาวิชาตามมาตรฐาน ISCED		
1. ศึกษาทั่วไป (การอ่าน การคำนวณ พัฒนาศิลปะ)	47	8.9
2. ครูศึกษา (การศึกษา การฝึกการสอน)	43	8.2
3. มนุษยศาสตร์ ศิลปะ (การวาด การเขียน ออกแบบ)	71	13.5
4. สังคมศาสตร์ ธุรกิจ กฎหมาย ข้อมูลข่าวสาร	67	12.7
5. วิทยาศาสตร์ คอมพิวเตอร์ (สถิติ คณิตศาสตร์)	69	13.1
6. วิศวกรรมศาสตร์ วิศวกรรมการผลิต การก่อสร้าง	46	8.1
7. เกษตรกรรม สัตวแพทย์ (การเกษตร ประมง ป่าไม้)	65	12.3
8. สุขภาพ บริการสังคม (สวัสดิการต่างๆ)	71	13.5
9. บริการ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รักษาความปลอดภัย	48	9.1
รวม	527	100

ตารางที่ 4 ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างรวม 527 คน ซึ่งผู้ตอบได้ระบุสาขาวิชาที่กำลังศึกษาดังปรากฏ พบว่า สาขาวิชาในกลุ่มที่ 3 มนุษยศาสตร์และศิลปะ รวม 71 คน และสาขาวิชาด้านสุขภาพและบริการสังคม จำนวน 71 คน เท่ากัน สำหรับสาขาวิชาของที่กลุ่มตัวอย่างศึกษาอยู่รองลงมาคือ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และคอมพิวเตอร์ จำนวน 69 คน และเกษตรกรรมและสัตวแพทย์ รวม 65 คน ตามลำดับ

ตารางที่ 5 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ให้ข้อมูล จำแนกตามมหาวิทยาลัยที่สังกัด

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ค่าร้อยละ
มหาวิทยาลัยที่สังกัด		
1. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	74	14.0
2. มหาวิทยาลัยขอนแก่น	72	13.7
3. มหาวิทยาลัยนครสวรรค์	85	16.1
4. มหาวิทยาลัยมหิดล	73	13.9
5. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	73	13.9
6. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	74	14.0
7. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	76	14.4
รวม	527	100

ตารางที่ 5 กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลรวม 527 คน สังกัดมหาวิทยาลัยนครสวรรค์มากที่สุดรวม 85 คน รองลงมาเป็นมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 76 คน, 74 คน และ 74 คน ตามลำดับ

ตารางที่ 6 จำนวนและค่าร้อยละจำแนกตามเพศของผู้ให้ข้อมูล

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ค่าร้อยละ
เพศ		
1. เพศชาย	248	47.1
2. เพศหญิง	279	52.9
รวม	527	100

ตารางที่ 6 กลุ่มตัวอย่างจาก 527 คน เป็นเพศหญิง 279 คน และเพศชาย 248 คน

ตารางที่ 7 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ให้ข้อมูล จำแนกตามชั้นปีการศึกษา

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ค่าร้อยละ
ชั้นปีการศึกษา		
ชั้นปีที่ 1	126	23.9
ชั้นปีที่ 2	128	24.3
ชั้นปีที่ 3	138	26.2
ชั้นปีที่ 4	135	25.6
รวม	527	100

ตารางที่ 7 พบว่านิสิตนักศึกษาที่ให้ข้อมูลเป็นนิสิตนักศึกษา ชั้นปีที่ 3 มากที่สุดจำนวน 138 คน รองลงมาเป็นชั้นปีที่ 4 จำนวน 135 คน ชั้นปีที่ 2 จำนวน 128 คน และชั้นปีที่ 1 จำนวน 126 คน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบวัดประเภทบุคลิกภาพในตอนที่ 2

ข้อมูลในตอนที่ 2 ของแบบวัดบุคลิกภาพของนิสิตนักศึกษาไทย เป็นการวัดคุณลักษณะเฉพาะของนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรีตามสาขาวิชามาตรฐาน ISCED ทั้งนี้ได้นำเสนอในลักษณะภาพรวมของทุกสาขาวิชา ซึ่งผลที่ได้จะแสดงให้เห็นถึงลักษณะเด่นของแบบบุคลิกภาพตามทฤษฎีเอ็นเนียแกรมที่สอดคล้องกับสาขาวิชานั้นๆ แสดงดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 8 บุคลิกภาพของนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรี จำแนกตามสาขาวิชามาตรฐาน ISCED ตามลำดับคะแนนสูงสุดถึงต่ำสุด

ประเภทบุคลิกภาพตาม ทฤษฎีเอ็นเนียแกรม	จำนวนร้อยละ	คะแนนจากการวัด ประเมินบุคลิกภาพ (คะแนน)
ลำดับที่ 1 สุขนิยม	14.7	3,170
ลำดับที่ 2 นักไกล่เกลี่ย	13.8	2,977
ลำดับที่ 3 นักปฎิญา	12.6	2,718
ลำดับที่ 4 ผู้ให้	12.5	2,702
ลำดับที่ 5 เจ้านาย	10.8	2,335
ลำดับที่ 6 นักสังเกตการณ์	10.8	2,333
ลำดับที่ 7 สมบูรณ์แบบ	9.3	2,007
ลำดับที่ 8 นักแสดง	8.1	1,741
ลำดับที่ 9 โรแมนติค	7.4	1,594
	100	

ตารางที่ 8 พบว่าแบบบุคลิกภาพของนิสิตนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่างในภาพรวมได้ถูกระบุว่ามี นิสิตนักศึกษาไทย มีลักษณะบุคลิกภาพเอ็นเนียแกรมส่วนใหญ่ จำนวนร้อยละ 14.7 เป็นบุคลิกภาพ ประเภทที่ 7 คือ ประเภทสุขนิยมตามทฤษฎีบุคลิกภาพเอ็นเนียแกรม รองลงมาจำนวนร้อยละ 13.8 เป็นบุคลิกภาพประเภทที่ 9 คนประเภทนักไกล่เกลี่ย จำนวนร้อยละ 12.6 เป็นคนประเภทที่ 6 คน ประเภทนักปฎิญา และร้อยละ 12.5 เป็นคนประเภทที่ 2 คนประเภทผู้ให้ ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดย่อยของกลุ่มตัวอย่างแยกตามคณะวิชา ตามสาขาวิชามาตรฐาน ISCED ผู้วิจัยได้นำเสนอลงในตาราง โดยเสนอเพียงเฉพาะประเภทบุคลิกภาพที่แต่ละสาขาวิชา มี ลักษณะบุคลิกภาพที่มีคะแนนสูงมากที่สุด 3 ลำดับ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 9 ลักษณะบุคลิกภาพของนิสิตนักศึกษา แยกตามสาขาวิชาตามมาตรฐาน ISCED

กลุ่มสาขาวิชา	ประเภทบุคลิกภาพตาม ทฤษฎีเอ็นเนียแกรม	ประเภทบุคลิกภาพตามทฤษฎี เอ็นเนียแกรมรองลงมา 2 ลำดับ
กลุ่ม 1 การศึกษาทั่วไป (การอ่าน ออกเขียนได้ คิดเลขได้)	ประเภท 7 สุขนิยม	ประเภท 9 นักไกล่เกลี่ย
		ประเภท 6 นักปุจฉา
กลุ่ม 2 ครุศึกษา การสอน และ ศาสตร์ทางการศึกษา	ประเภท 7 สุขนิยม	ประเภท 9 นักไกล่เกลี่ย
		ประเภท 6 นักปุจฉา และประเภท 2 ผู้ให้
กลุ่ม 3 มนุษยศาสตร์ / ศิลปะ (การออกแบบ การเขียน)	ประเภท 7 สุขนิยม	ประเภท 9 นักไกล่เกลี่ย
		ประเภท 6 นักปุจฉา
กลุ่ม 4 สังคมศาสตร์ ธุรกิจ และ กฎหมาย ข้อมูลข่าวสาร	ประเภท 7 สุขนิยม	ประเภท 9 นักไกล่เกลี่ย
		ประเภท 2 ผู้ให้
กลุ่ม 5 วิทยาศาสตร์ / คอมพิวเตอร์ (คณิตศาสตร์ สถิติ)	ประเภท 7 สุขนิยม	ประเภท 9 นักไกล่เกลี่ย
		ประเภท 6 นักปุจฉา
กลุ่ม 6 วิศวกรรมศาสตร์/ การผลิต/ การก่อสร้าง	ประเภท 6 นักปุจฉา	ประเภท 7 สุขนิยม
		9 นักไกล่เกลี่ยและประเภท 2 ผู้ให้
กลุ่ม 7 เกษตรกรรม/ สัตวแพทย์ (เกษตร ประมง ป่าไม้)	ประเภท 7 สุขนิยม	ประเภท 9 นักไกล่เกลี่ย
		ประเภท 6 นักปุจฉา
กลุ่ม 8 สุขภาพ / บริการสังคม (สวัสดิการต่างๆ)	ประเภท 7 สุขนิยม	ประเภท 9 นักไกล่เกลี่ย
		ประเภท 6 นักปุจฉา
กลุ่ม 9 งานบริการ / สิ่งแวดล้อม	ประเภท 9 นักไกล่เกลี่ย	ประเภท 7 สุขนิยม
		ประเภท 2 ผู้ให้

ตารางที่ 9 พบว่าประเภทบุคลิกภาพของนิสิตนักศึกษาในสาขาวิชาทั้ง 9 กลุ่ม มีจำนวน 7 กลุ่มที่มีแบบบุคลิกภาพเหมือนกัน คือ บุคลิกภาพแบบที่ 7 คนประเภทสุขนิยม (Epicure) ได้แก่ สาขาวิชาด้านศึกษาทั่วไป ครุศึกษา มนุษยศาสตร์และศิลปะ วิทยาศาสตร์และคอมพิวเตอร์ เกษตรกรรม และสัตวแพทย์ และสาขาวิชาทางด้านสุขภาพและบริการสังคม สำหรับสาขาวิชาทางด้านวิศวกรรมศาสตร์ การผลิต และการก่อสร้าง มีแบบบุคลิกภาพที่ต่างจากกลุ่มคือ เป็นแบบที่ 6 เป็นคนประเภทนักปุจฉา และสาขาวิชาทางด้านบริการและสิ่งแวดล้อม มีบุคลิกภาพเป็นแบบที่ 9 คือประเภทนักไกล่เกลี่ย

ตารางที่ 10 ลักษณะบุคลิกภาพของนิสิตนักศึกษา แยกตามมหาวิทยาลัยที่สังกัด รวม 7 แห่ง

มหาวิทยาลัยที่สังกัด	ประเภทบุคลิกภาพที่ปรากฏ เด่นชัด	ประเภทบุคลิกภาพที่ปรากฏ รองลงมา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	สุขนิยม	นักไกล่เกลี่ย
		นักปุจฉา
มหาวิทยาลัยขอนแก่น	สุขนิยม	นักไกล่เกลี่ย
		นักปุจฉา
		และ ผู้ให้
มหาวิทยาลัยนเรศวร	นักไกล่เกลี่ย	สุขนิยม
		นักปุจฉา
มหาวิทยาลัยมหิดล	สุขนิยม	นักไกล่เกลี่ย
		ผู้ให้
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	สุขนิยม	นักไกล่เกลี่ย
		ผู้ให้
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	สุขนิยม	นักปุจฉา /นักไกล่เกลี่ย
		ผู้ให้
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	สุขนิยม	นักไกล่เกลี่ย
		นักปุจฉา

ตารางที่ 10 พบว่าประเภทบุคลิกภาพของนิสิตนักศึกษาที่สังกัดมหาวิทยาลัยทั้ง 7 แห่ง พบว่ามีนิสิตนักศึกษาที่สังกัดมหาวิทยาลัย 6 แห่งคือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีแบบบุคลิกภาพที่เด่นชัดไปเป็นแบบที่ 7 คือเป็นคนที่มีประเภทสุขนิยมเหมือนกัน มีเพียงนิสิตนักศึกษาที่สังกัดมหาวิทยาลัยนเรศวร เพียง 1 แห่ง ที่มีแบบลักษณะบุคลิกภาพเป็นแบบ 9 คน ประเภทนักไกล่เกลี่ย

จากผลที่ปรากฏแสดงให้เห็นว่านิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่ ไม่ว่าจะทำการแบ่งโดยสาขาวิชาที่ศึกษาหรือแบ่งตามมหาวิทยาลัยที่สังกัด พบว่ามีประเภทบุคลิกภาพแบบที่ 7 สุขนิยม (Epicure) เป็นส่วนใหญ่ พร้อมทั้งผู้วิจัยได้นับค่าความถี่ของผลที่น่าเสนอ พบว่ามีแบบบุคลิกภาพที่เรียงลำดับจากมากที่สุด และรองลงมา 4 ลำดับ คือ

ลำดับที่ 1 ประเภทที่ 7 สุขนิยม

ลำดับที่ 2 ประเภทที่ 9 นักไกลเกลี่ย

ลำดับที่ 3 ประเภทที่ 6 นักปุจฉา

ลำดับที่ 4 ประเภทที่ 2 ผู้ให้

สรุปได้ว่า คุณลักษณะเฉพาะของนิสิตนักศึกษาไทยในปัจจุบัน (ปีการศึกษา 2548) ที่ปรากฏเด่นชัดที่สุดเป็นบุคลิกภาพประเภทสุขนิยม จึงเป็นคนที่ชอบความสุข ชอบได้รับความพึงพอใจ ชอบได้รับประสบการณ์ชีวิตที่หลากหลาย หลีกหนีความวิตกกังวลโดยธรรมชาติ มีความคิดแล่นไว อยากรู้อยากเห็น มีความกระตือรือร้นที่จะรับสิ่งใหม่ ตื่นเต้นกับสิ่งรอบตัวได้ง่าย มีชีวิตอยู่กับความเป็นไปได้ในอนาคต และมีความสุขในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ในขณะเดียวกัน คุณลักษณะเฉพาะของนิสิตนักศึกษาไทย ยังมีแนวโน้มที่จะมีลักษณะบุคลิกภาพประเภทนักไกลเกลี่ย โดยเป็นคนที่มีความสงบในจิตใจ ชอบอยู่ท่ามกลางความปรองดอง หลีกเลียงความขัดแย้ง แรงกดดัน ปัญหาและข้อบังคับ เป็นคนที่เปิดใจกว้าง มองโลกในแง่ดี และรักความเป็นอิสระ และมีแนวโน้มที่จะมีบุคลิกภาพประเภทนักปุจฉาที่เป็นสุขนิยมและนักไกลเกลี่ยที่มีความวิตกกังวลอยู่ในใจลึกๆ พร้อมทั้งต้องการการคุ้มครองให้ได้รับความปลอดภัย ซึ่งเป็นลักษณะของคนที่มีบุคลิกภาพขัดแย้งอยู่ในตัวเองของคนที่มีบุคลิกภาพประเภทนักปุจฉา มีการตอบสนองเร็วและมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา และในที่สุดท้ายลักษณะบุคลิกภาพของนิสิตนักศึกษาไทย ยังมีแนวโน้มที่จะเป็นผู้ให้ ซึ่งผสมผสานอยู่ในลักษณะบุคลิกภาพประเภทสุขนิยม นักไกลเกลี่ย และนักปุจฉา ที่ต้องการความสุข มีความสงบในจิตใจ และมีความกังวลอยู่ในตัวเองด้วย ตามลำดับ

ตอนที่ 3 การพัฒนารูปแบบศูนย์ให้คำปรึกษาอาชีพ เพื่อเตรียมนิสิตนักศึกษาเข้าสู่โลกของการทำงาน โดยใช้ทฤษฎีเอ็นเนียแกรม

จากการศึกษารูปแบบศูนย์ให้คำปรึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ พบว่าศูนย์ให้คำปรึกษาอาชีพเกิดขึ้นจากความต้องการของผู้มารับบริการซึ่งส่วนใหญ่คือ นิสิตนักศึกษาของมหาวิทยาลัย ทั้งนี้เพื่อเป็นการเตรียมพร้อมสำหรับการเข้าสู่โลกของการทำงาน และมีความประสงค์ที่สำคัญในการที่จะเพิ่มคุณค่าให้แก่ตัวเอง กล่าวคือ การได้รู้ถึงความถนัดความชอบ รวมถึงลักษณะบุคลิกภาพของตน จะช่วยให้สามารถตัดสินใจประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสมที่สุด

แม้ว่าในประเทศไทยยังไม่มีการจัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาอาชีพที่พร้อมให้บริการเต็มรูปแบบด้วยบุคลากรที่ผ่านการฝึกอบรมมาแล้วอย่างถูกต้องตาม ในประเทศไทยมีการให้ความสนใจต่อการจัดบริการแนะแนวอาชีพมาเป็นเวลายาวนาน และมีศักยภาพพร้อมที่จะดำเนินการเรื่องศูนย์ให้คำปรึกษาอาชีพได้ในอนาคต สำหรับรูปแบบการจัดบริการให้คำปรึกษาอาชีพในต่างประเทศ กล่าวได้ว่าในมหาวิทยาลัยเกือบทุกแห่งจะจัดให้มีการให้บริการจากศูนย์นี้ ซึ่งมีหลายชื่อด้วยกัน เช่น Career Center (ศูนย์อาชีพ), University Counseling and Placement Center (ศูนย์ให้คำปรึกษาและจัดวางตัวบุคคล), Career Development Center (ศูนย์พัฒนาอาชีพ) ในขณะที่บางแห่งมิได้ตั้งเป็นศูนย์แต่ให้บริการอยู่ภายใต้ฝ่ายกิจการนักศึกษาเช่นเดียวกับในประเทศไทย ใช้ชื่อว่า Career Service (งานบริการอาชีพ) เป็นที่น่ายินดีว่าในมหาวิทยาลัยในต่างประเทศส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการให้บริการให้คำปรึกษาอาชีพเป็นอย่างมาก จะเห็นได้จากการที่มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งมีการกำหนดบุคลากรที่มีความสามารถเฉพาะทางในการให้คำปรึกษาอาชีพ มาบริการแก่ผู้เข้ารับคำปรึกษา ซึ่งบุคลากรเหล่านั้นจะให้คำปรึกษาเฉพาะเจาะจงไปในแต่ละสาขาวิชาที่เปิดดำเนินการสอน กล่าวคือ ในแต่ละคณะจะมีบุคลากรที่มีคุณสมบัติสอดคล้องและมีความเชี่ยวชาญเฉพาะในแต่ละคณะและสาขาวิชาที่จะต้องให้คำปรึกษานั้นๆ สำหรับการเข้ารับคำปรึกษา ผู้สนใจเข้าใช้บริการ สามารถติดต่อขอรับบริการ ณ สถานที่ที่จัดไว้ในเวลาทำการ หรืออาจมีการนัดหมายก่อนล่วงหน้า ซึ่งการนัดหมายล่วงหน้าจะเป็นการประกันได้ว่าจะได้ใช้บริการในระยะเวลาที่ต้องการอย่างแท้จริง วิธีการนัดหมายทำได้โดยนัดหมายเวลารว่างทางเว็บไซต์ที่สถาบันเปิดไว้ให้บริการ อนึ่ง การให้บริการผ่านเว็บไซต์ นอกเหนือจากการนัดหมายแล้ว ยังมีความสำคัญในการเข้าถึงข้อมูล โดยที่ผู้ใช้บริการที่ต้องการวัดประเมินความสนใจในอาชีพ ประเมินบุคลิกภาพ หรือประเมินความฉลาดทางอารมณ์ สามารถใช้บริการผ่านทางเว็บไซต์ โดยไม่ต้องเดินทางมาพบบุคลากรของศูนย์เนื่องจากการเตรียมลักษณะข้อมูล การแปรผลข้อมูล รวมถึงข้อแนะนำ ในลักษณะการเรียนรู้ผ่านสื่อทางอินเทอร์เน็ต (e-Learning) ไว้อย่างเป็นระบบและเป็นมาตรฐานโดยทั่วถึงกันเกือบทั้งประเทศ

สำหรับงานวิจัยนี้ นำเสนอรูปแบบศูนย์ให้คำปรึกษาอาชีพขึ้น ภายใต้ความเชื่อในการมีความพร้อมในการพัฒนาศักยภาพของนิสิตนักศึกษา โดยมุ่งหวังจะให้นิสิตนักศึกษาได้ตระหนักถึง

ความเป็นตัวของตัวเองโดยผ่านการวัดประเมินโดยแบบวัดเพื่อจัดประเภทบุคลิกภาพตามทฤษฎีเอ็นเนียแกรม ซึ่งผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับบริบททางสังคมและนิสิตนักศึกษาไทย ซึ่งในท้ายที่สุดแล้วทฤษฎีบุคลิกภาพเอ็นเนียแกรมจะเป็นแนวทางในการให้คำปรึกษาอาชีพต่อบุคคลที่มีบุคลิกภาพที่แตกต่างกันไป

ในการพัฒนารูปแบบศูนย์ให้คำปรึกษาอาชีพ เพื่อเตรียมนิสิตนักศึกษาเข้าสู่โลกของการทำงานโดยใช้ทฤษฎีเอ็นเนียแกรม เป็นการประมวลสาระของข้อค้นพบเพื่อพัฒนารูปแบบศูนย์ให้คำปรึกษา โดยมีแนวคิด หลักการ และวัตถุประสงค์ดังนี้

แนวคิด

ในการพัฒนารูปแบบศูนย์ให้คำปรึกษาอาชีพเพื่อเตรียมนิสิตนักศึกษา ให้เข้าสู่โลกของการทำงานโดยใช้ทฤษฎีบุคลิกภาพเอ็นเนียแกรมนี มีแนวคิดหลักในการดำเนินการพัฒนารูปแบบโดยใช้เกณฑ์การจัดสาขาวิชาตามมาตรฐาน ISCED คำนึงถึงแบบลักษณะบุคลิกภาพไทย และแบบบุคลิกภาพตามทฤษฎีบุคลิกภาพเอ็นเนียแกรมเป็นสำคัญ

หลักการ

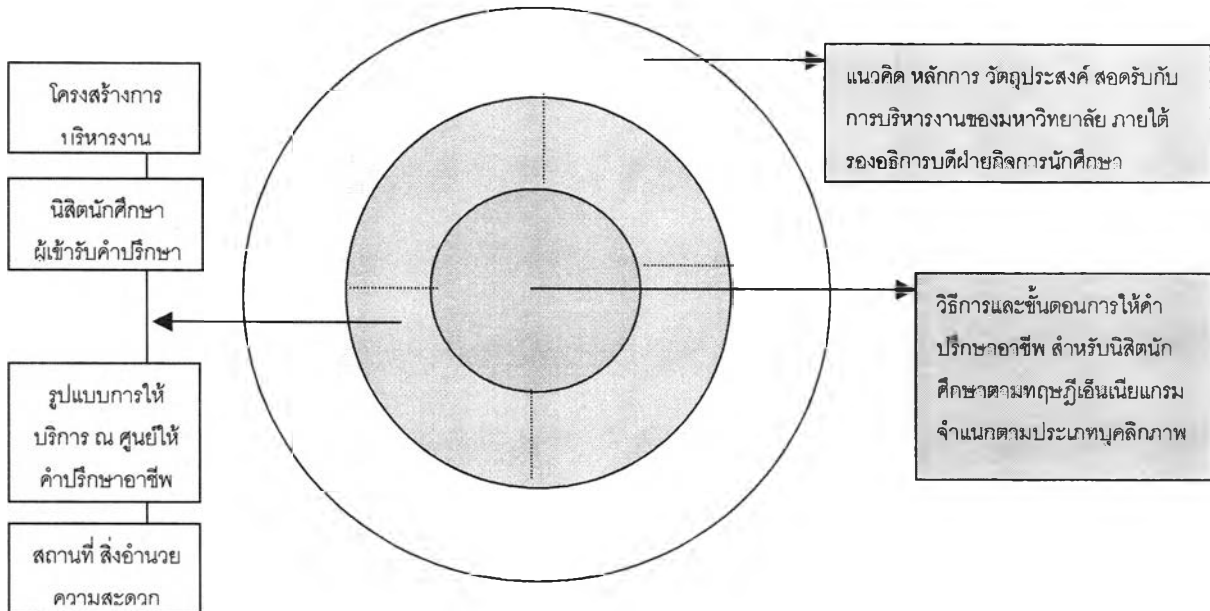
เนื่องจากความเชื่อที่เป็นพื้นฐานในเรื่องความแตกต่างระหว่างประเภทบุคลิกภาพของมนุษย์ ส่งผลให้รูปแบบในการจัดการให้คำปรึกษาอาชีพให้แก่นิสิตนักศึกษาที่มีบุคลิกภาพต่างกันมีความแตกต่างกันไป จึงต้องมีการตรวจสอบประเภทบุคลิกภาพของนิสิตนักศึกษาในเบื้องต้นก่อนที่จะมีการให้คำปรึกษาอาชีพ ทั้งนี้เพื่อจัดรูปแบบการให้คำปรึกษาให้สอดคล้องกับประเภทบุคลิกภาพที่มีแตกต่างกันนั้น เพื่อให้เกิดความเหมาะสมที่สุด ตามหลักการนี้ผู้วิจัยจึงได้พัฒนาโดยการศึกษาแนวการให้คำปรึกษาที่เน้นความแตกต่างทางด้านบุคลิกภาพของทฤษฎีบุคลิกภาพเอ็นเนียแกรมทั้ง 9 ประเภท เพื่อจัดให้บริการแก่นิสิตนักศึกษาที่มีแบบบุคลิกภาพแตกต่างกัน ตามประเภทบุคลิกภาพเอ็นเนียแกรม คือ (1) คนสมบุรณ์แบบ (2) ผู้ให้ (3) นักแสดง (4) โรแมนติค (5) นักสังเกตการณ์ (6) นักปฏิจา (7) สุขนิยม (8) เจ้านาย และ (9) นักไกลเกลี่ย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อจัดบริการให้คำปรึกษาอาชีพให้สอดคล้องกับคุณลักษณะทางบุคลิกภาพของนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาและสังกัดอยู่ในแต่ละสาขาวิชา
2. เพื่อตอบสนองต่อนโยบายในการให้บริการแก่นักศึกษาของมหาวิทยาลัย
3. เพื่อเป็นศูนย์กลางในการเชื่อมต่อระหว่างโลกแห่งการเรียนรู้และโลกของการทำงาน

โครงสร้างและแนวทางปฏิบัติงานของศูนย์ให้คำปรึกษาอาชีพ
โดยสรุปวิธีการปรากฏตามแผนภาพดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ 2 โครงสร้างและแนวทางปฏิบัติงานของศูนย์ให้คำปรึกษาอาชีพโดยทฤษฎีเอ็นเนียแกรม

การจัดบริการศูนย์ให้คำปรึกษาอาชีพ

เพื่อให้การพัฒนารูปแบบได้บรรลุวัตถุประสงค์ การพัฒนารูปแบบการให้คำปรึกษาอาชีพเพื่อเตรียมนิสิตนักศึกษาให้เข้าสู่โลกของการทำงาน โดยทฤษฎีบุคลิกภาพเอ็นเนียแกรม จึงคำนึงถึงข้อมูลประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้

1. โครงสร้างการบริหารงาน

โครงสร้างของศูนย์ให้คำปรึกษาอาชีพและบุคลากรประจำศูนย์ ในการดำเนินการจัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาอาชีพ เป็นไปในลักษณะการจัดตั้งหน่วยงานบริการหน่วยงานหนึ่งขึ้นภายใต้การบริหารจัดการของหน่วยงานอื่นที่มีอยู่คือ ฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา ซึ่งจะช่วยให้เกิดความคล่องตัวในช่วงเริ่มแรกขึ้นได้โดยได้ใช้ทรัพยากรบางส่วนร่วมกันได้ หรือจัดเป็นเอกเทศโดยดำเนินการบริหารจัดการโดยศูนย์ให้คำปรึกษาอาชีพเลยก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความพร้อมของมหาวิทยาลัยและบุคลากรประจำที่จะดำเนินการในเรื่องดังกล่าวให้ประสบผลสำเร็จ ในที่นี้เป็นกรณีนำเสนอการจัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาทางอาชีพที่เป็นไปในลักษณะของการจัดตั้งขึ้นภายใต้การควบคุมดูแลของส่วนงานกิจการนิสิต

นักศึกษา ภายในสถาบันอุดมศึกษา หลักการและเหตุผลในการจัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาทางอาชีพ เป็นไปเพื่อให้บริการทางด้านการแนะแนวอาชีพ รวมถึงการให้คำปรึกษาเรื่องการเลือกวิชาเรียนที่สอดคล้องกับบุคลิกภาพและความเป็นตัวตนของบุคคลนั้น กลุ่มเป้าหมายเป็นนิสิตนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเป็นสำคัญ อีกทั้งยังเป็นการตอบสนองต่อความต้องการที่จะได้รับความช่วยเหลือทางการแนะแนวอาชีพของนิสิตนักศึกษาที่มีอยู่ในจำนวนมาก ทั้งนี้เพื่อสร้างความมั่นใจ เตรียมความพร้อมทั้งในด้านข้อมูล และทักษะเพื่อการประกอบอาชีพอย่างแท้จริง จึงสามารถกล่าวได้ว่า เป้าหมายในการจัดให้บริการแก่นิสิตนักศึกษาที่มาใช้บริการที่ศูนย์ให้คำปรึกษาทางอาชีพ มีความคาดหวังว่าจะได้รับคำแนะนำและข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ได้รับความเป็นจริงที่สอดคล้องกับตน อันอาจเป็นความแตกต่าง หรือย้ำเตือนให้นิสิตนักศึกษาได้ตระหนักถึงลักษณะที่เป็นจริงของตนได้ดียิ่งขึ้น

การเตรียมความพร้อมในการจัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาอาชีพ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 โครงสร้างของศูนย์ให้คำปรึกษาอาชีพ

เพื่อให้การดำเนินงานของศูนย์ให้คำปรึกษาอาชีพ มีความราบรื่นและเป็นระบบ มีการบริหารงานที่ชัดเจน จึงได้กำหนดโครงสร้างของศูนย์ให้คำปรึกษาอาชีพ ซึ่งสังกัดฝ่ายกิจการนักศึกษา ดังรายละเอียดปรากฏตามแผนภูมิที่ 7

แผนภูมิที่ 7 โครงสร้างการบริหารงานภายในศูนย์ให้คำปรึกษาอาชีพ ฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา

1.2 คุณสมบัติบุคลากรประจำศูนย์ให้คำปรึกษาอาชีพ

จากโครงสร้างที่ปรากฏศูนย์ให้คำปรึกษาอาชีพที่จัดตั้งขึ้นนี้มีบุคลากรเตรียมไว้เพื่อให้บริการแก่นิสิตนักศึกษา รวม 6 คน ซึ่งกำหนดคุณสมบัติของเบื้องต้นของบุคลากรประจำศูนย์ดังนี้

1.2.1 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี หรือปริญญาโท สาขาวิชาการแนะแนว หรือทางด้านการศึกษา สำหรับตำแหน่งผู้จัดการศูนย์ ควรเป็นผู้มีประสบการณ์ด้านการศึกษาและการแนะแนวมากกว่า 10 ปี สำหรับตำแหน่งอื่นใช้จำนวนระยะเวลาของประสบการณ์ลดหลั่นลงมาตามลำดับ คือ 5 ปี สำหรับรองผู้จัดการศูนย์ และ 2 – 3 ปี สำหรับนักแนะแนวประจำศูนย์

1.2.2 มีความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป และโปรแกรมอื่นๆ ได้เป็นอย่างดี

1.2.3 มีความสามารถในการใช้ภาษาทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

1.2.4 มีมนุษยสัมพันธ์ดี รักความสะอาด มีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

ทั้งนี้ผู้ที่มีคุณสมบัติที่ผ่านการคัดเลือกให้ปฏิบัติหน้าที่เพื่อการให้คำปรึกษาอาชีพ จะได้รับการอบรมเพิ่มเติมก่อนการทำงานที่ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีเอนเนียบแกรม และการอบรมต่างๆ ในช่วงระหว่างการปฏิบัติงาน (in service) ตลอดเวลา เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมต่อสภาพการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงและกระทบต่อการให้คำปรึกษาอาชีพ

1.3 จำนวนบุคลากรและระยะเวลาปฏิบัติงาน

การให้บริการแก่นิสิตนักศึกษาจะมีการจัดบุคลากรตามโครงสร้าง 6 คนเป็นเบื้องต้นเพื่อให้บริการแก่ผู้เข้ารับคำปรึกษาอาชีพ หากมีจำนวนผู้ใช้บริการที่เพิ่มมากขึ้นจะพิจารณาขอความร่วมมือจากอาจารย์ประจำของแต่ละคณะ เพื่อให้เข้าร่วมในการให้คำปรึกษาอาชีพแก่นิสิตนักศึกษาที่สังกัดในคณะของตนต่อไป ทั้งนี้จะมีการให้ข้อมูลเพื่อความพร้อมแก่อาจารย์ดังกล่าวก่อน

ระยะเวลาในการให้บริการ ในช่วงระหว่างวันตั้งแต่ 09.00–17.00 น. ของวันทำการ ซึ่งนิสิตนักศึกษาที่ทำการนัดหมายวัน – เวลา ก่อนเข้ารับการสัมภาษณ์ จะได้รับความสะดวกมากกว่านิสิตนักศึกษาที่เดินทางเข้ารับการศึกษาโดยมิได้นัดหมาย

2. การเตรียมข้อมูลเกี่ยวกับผู้เข้ารับคำปรึกษา

ข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้เข้ารับคำปรึกษา ซึ่งได้แก่นิสิตนักศึกษา ในชั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแบบ ลักษณะบุคคลที่กำลังจะเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของการเข้า ศึกษา พบว่าโดยทั่วไปผู้ที่กำลังจะเข้าสู่สถาบันอุดมศึกษา มักมีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ

เฮอร์และเครเมอร์ (Herr and Cramer , 1984: 293) ได้ระบุถึงคุณลักษณะของประชากรที่ เข้าสู่ระบบอุดมศึกษา โดยระบุถึงสาเหตุของการเข้าสู่ระบบอุดมศึกษาในลักษณะเป้าหมายของประชากร มีคุณลักษณะ 3 ประการคือ

(1) ผู้เข้าสู่ระบบการศึกษาเข้ามาเพื่อสนองความต้องการที่แท้จริงของตนเอง (the self-fulfillers) ที่ต้องการพัฒนาความมีเอกลักษณ์ส่วนบุคคลและแสวงหาลัทธิเพื่อตัวเอง

(2) ผู้เข้าสู่ระบบการศึกษาเข้ามาเพื่อมุ่งที่จะแสวงหาและฝึกฝนทักษะทางด้านอาชีพ (the careerists) ที่ตนสนใจและความชอบของตน เป็นไปเพื่อเตรียมตัวเองให้พร้อมที่จะเข้าสู่โลกของ อาชีพนั่นเอง

(3) ผู้เข้าสู่ระบบการศึกษาเข้ามาเพียงเพื่อหลีกเลี่ยงการตัดสินใจ (the avoiders) เนื่องจากยังไม่มีความพร้อมเพียงพอในการตัดสินใจบางอย่าง จึงเข้าสู่ระบบอุดมศึกษาเพียงเพื่อปล่อยให้ เวลาผ่านไป โดยยังไม่ได้กำหนดเป้าหมายที่แน่นอนของตนเอง

นอกจากนี้ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์สาระ เรื่อง ลักษณะบุคลิกภาพไทย และประเภท บุคลิกภาพเอ็นเนียแกรมที่มีความสอดคล้องกับอาชีพ ตลอดจนความต้องการของนิสิตนักศึกษาแต่ละ ชั้นปีในการใช้บริการศูนย์ให้คำปรึกษาอาชีพ ข้อมูลทั้งหมดนี้จะถูกนำมาประมวลเพื่อให้บริการแก่นิสิต นักศึกษาได้เกิดความพึงพอใจสูงสุด ผู้ที่จะเข้ามาใช้บริการซึ่งได้แก่นิสิตนักศึกษา จะได้รับความช่วยเหลือเพื่อพัฒนาให้เข้าสู่โลกของอาชีพได้ด้วยดี โดยจัดกิจกรรมให้แก่ผู้เข้ารับคำปรึกษาตามชั้นปี ดังนี้

กิจกรรมที่จัดให้บริการแก่นิสิตนักศึกษา (Herr, 2004)

นิสิตนักศึกษา	กิจกรรมที่ให้บริการ
<p>ชั้นปีที่ 1 (Freshman)</p>	<p>- การให้ข้อมูลสำหรับนักศึกษาใหม่ พร้อมทั้งโอกาสทางการประกอบอาชีพ</p> <p>- ทำการประเมินความถนัด บุคลิกภาพ</p> <p>- ทำการเก็บรวบรวมแฟ้มงานส่วนบุคคล</p> <p>- หาข้อมูลด้านอาชีพเพิ่มเติม โดยเข้าฟังรายละเอียดงานอาชีพอื่นที่สนใจด้วย</p>
<p>ชั้นปีที่ 2 (sophomore)</p>	<p>- ต้องการให้ช่วยในการตัดสินใจเลือกอาชีพ</p> <p>- ต้องการให้ช่วยทำความเข้าใจกับโลกของการทำงานจริง</p> <p>- ใช้วัสดุอุปกรณ์ที่จัดไว้ให้เพื่อค้นหางานอาชีพที่เหมาะสมกับตัวเอง</p> <p>- เข้าร่วมการอบรมระยะสั้นเพื่อพัฒนาอาชีพ</p> <p>- ใช้ห้องสมุดอาชีพเพื่อค้นหาตามที่ต้องการ</p>
<p>ชั้นปีที่ 3 (junior)</p>	<p>- ฝึกปฏิบัติงานกับสถานที่จริง เพื่อค้นหาทางเลือกให้ตัวเอง</p> <p>- เข้าร่วมฝึกอบรมระยะสั้นเพื่อฝึกทักษะทางกาย การใช้เครื่องมือต่างๆ</p> <p>- เข้าร่วมฝึกอบรมเพื่อการเขียนประวัติย่อ / การสัมภาษณ์งาน</p> <p>- หาข้อมูลการสมัครงานโดยเตรียมตัวดูวิดีโอเทปที่บ้านทักไว้เพื่อเตรียมการสัมภาษณ์งาน</p>
<p>ชั้นปีที่ 4 (Senior)</p>	<p>- ให้ความช่วยเหลือเพื่อการเข้าสู่โลกของการทำงาน</p> <p>- เข้าร่วมในศูนย์อาชีพเพื่อเลือกงานที่ตรงกับทักษะและค้นหาความต้องการของผู้จ้างงาน</p> <p>- ร่วมงานวันนัดพบแรงงาน (career day)</p> <p>- สรุปร่วมสะสมงานเพื่อเสนอตอนสมัครงาน</p> <p>- เข้าร่วมงานที่สถาบันจัดเพื่อให้สมัครงานได้</p>

3. ขั้นตอนการให้บริการให้คำปรึกษาอาชีพแก่นิสิตนักศึกษา

ศูนย์ให้คำปรึกษาอาชีพ ได้จัดรูปแบบในการให้บริการเป็นขั้นตอนที่สามารถช่วยให้ผู้เข้ารับคำปรึกษาสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ทางด้านอาชีพได้ ณ สถานที่เดียวกัน กล่าวคือ โปรแกรม One – stop service ที่ศูนย์จัดให้บริการนี้ ตั้งแต่เริ่มต้นเข้าใช้บริการ จนจบการบริการ ณ ศูนย์ให้คำปรึกษาอาชีพ โดยมีขั้นตอนในการให้บริการ ดังนี้

3.1 ทำการค้นหาประเภทบุคลิกภาพที่มีและสอดคล้องกับงานและสาขาวิชาที่ศึกษา เพื่อการตัดสินใจเลือก

3.2 ใช้บริการเครื่องมือวัดประเภทบุคลิกภาพโดยทฤษฎีเอ็นเนียแกรม ผ่านคอมพิวเตอร์ที่จัดไว้ให้บริการ หรือทำจากแบบตอบโดยปากกา หรือดินสอ ซึ่งศูนย์ฯได้จัดเตรียมไว้ให้ และขอรับความช่วยเหลือ ในการแปลความแบบวัดประเภทบุคลิกภาพ หรือแบบวัดประเภทอื่น พร้อมทั้งขอรับการปรึกษาจากอาจารย์แนะแนวที่ทำหน้าที่ประจำอยู่

3.3 ทำการตรวจหาตำแหน่งงานว่างในตลาดแรงงาน ซึ่งศูนย์ฯจะได้ทำการปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา ตำแหน่งงานว่างนี้อาจเตรียมไว้เป็นฉบับไว้ที่ห้องสมุดอาชีพ หรือสามารถตรวจผ่านคอมพิวเตอร์ทางอินเทอร์เน็ตได้อีกวิธีหนึ่ง

3.4 หาข้อมูลอาชีพต่างๆในห้องสมุดอาชีพ

3.5 เตรียมการฝึกทักษะการเขียนจดหมายสมัครงาน การเขียนประวัติย่อ ฝึกการเข้ารับการสัมภาษณ์ และติดตามข่าวสารการจัดอบรมต่างๆ โดยศูนย์ฯ เพื่อจะได้เข้าร่วมโครงการ

3.6 ติดต่อสมัครงานและรับสัมภาษณ์งานจากบริษัทที่สนใจเข้าร่วมงานด้วย

นอกจาก โปรแกรม One-stop service ที่จัดให้แก่นิสิตนักศึกษาแล้ว การให้คำปรึกษาอาชีพสามารถอำนวยความสะดวกแก่นิสิตนักศึกษาเพื่อให้คลายความคับข้องใจในการตัดสินใจเรื่องการศึกษาต่อและงานอาชีพได้ในระดับหนึ่ง ส่วนการประสบความสำเร็จในการศึกษา และงานอาชีพจะเป็นผลที่ต้องทำการติดตามในระยะยาว ซึ่งขึ้นอยู่กับความอุตสาหะและคุณสมบัติส่วนตัวของนิสิตนักศึกษาเป็นสำคัญ

กระบวนการในการให้บริการให้คำปรึกษาอาชีพมีขั้นตอนดังนี้

3.1 การจัดวัดประเภทบุคลิกภาพนิสิตนักศึกษา โดยใช้แบบวัดประเภทบุคลิกภาพนิสิตนักศึกษาไทย ที่พัฒนาขึ้นตามงานวิจัยนี้

3.2 แปลผลแบบวัดและจัดประเภทบุคลิกภาพแก่นิสิตนักศึกษา พร้อมทั้งให้ข้อมูลให้เกิดความเข้าใจถึงแบบบุคลิกภาพของตน

3.3 จัดแยกประเภทของการให้บริการ ทั้งนี้ดูจากการแปลผลการวัดประเภทบุคลิกภาพและการสัมภาษณ์เพิ่มเติม โดยจัดแยกประเภทนิสิตนักศึกษาดังนี้

3.3.1 นิสิตนักศึกษาทั่วไป เป็นกลุ่มที่ต้องการตระหนักรู้ รับข้อมูลและนำไปปฏิบัติเองได้ โดยขอรับคำแนะนำในกรณีที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นครั้งคราว โดยนิสิตนักศึกษา กลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่เมื่อวัดประสิทธิผลออกมาแล้ว พบว่าสาขาวิชาที่ศึกษาอยู่มีความสอดคล้องกับลักษณะบุคลิกภาพของตนเป็นอย่างดี และต้องการเพิ่มทักษะเพื่อให้ตัวเองให้เข้ากับอาชีพที่คาดหวังนั้นได้ดียิ่งขึ้น กล่าวคือ นิสิตนักศึกษาในกลุ่มนี้ต้องการการศึกษาเรียนรู้เพื่อเพิ่มทักษะให้มีความพร้อมสำหรับการประกอบอาชีพนั้น เนื่องจากมีความรักและปรารถนาที่จะประกอบอาชีพนั้นอย่างจริงจัง และมีแรงบันดาลใจที่จะกระทำการเพื่อให้ตัวเองมีคุณสมบัติถึงพร้อมด้วยคุณสมบัติที่ควรมีในเบื้องต้น ซึ่งหน้าที่ของนักแนะแนวจะต้องให้การดูแลและพร้อมให้การช่วยเหลือเมื่อต้องการ

3.3.2 นิสิตนักศึกษาที่ต้องการการดูแลเป็นพิเศษ ต้องการข้อมูลโดยเฉพาะเจาะจงมากกว่ากลุ่มนิสิตนักศึกษาทั่วไป และบางครั้งต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ เช่น เรื่องการบริหารเวลา การบริหารอารมณ์ หรือความต้องการทางด้านเศรษฐกิจ นิสิตนักศึกษาในกลุ่มนี้ เป็นกลุ่มที่เมื่อทำการวัดประสิทธิผลออกมาแล้ว พบว่าสาขาวิชาที่กำลังศึกษาอยู่ ไม่สอดคล้องกับอาชีพที่ควรเป็นในอนาคต นักแนะแนวจะมีวิธีการช่วยเหลือ เป็น 2 แนวทางคือ (1) ช่วยให้นิสิตนักศึกษานั้นสามารถดำรงอยู่กับสิ่งที่ปัจจุบันนั้นและก้าวไปสู่อาชีพในอนาคตที่ควรเป็น โดยการปรับตัว ปรับวิถีชีวิตประจำวันเล็กน้อย หรือ ปรับทัศนคติที่มีต่ออาชีพที่ควรเป็นให้เป็นไปในทางที่สร้างสรรค์ให้ได้ พร้อมทั้งปรับทักษะที่ต้องการเพื่อให้สอดคล้องกับอาชีพที่ควรเป็นให้สามารถประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุข หรือ (2) ช่วยให้ข้อมูลที่มากพอสำหรับการตัดสินใจเปลี่ยนสาขาวิชาที่ศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับอาชีพที่ตนคาดหวังและเหมาะสมกับแบบบุคลิกภาพ เช่น คนที่มีแบบบุคลิกภาพแบบสมบุรณ์แบบ แต่กลับไปศึกษาในสาขาวิชาทางด้านศิลปะ การออกแบบ ซึ่งไม่สอดคล้องกัน การแนะนำในการปรับตัวที่เกิดขึ้นคือ ควรเปลี่ยนสาขาวิชาไปศึกษาทางด้านธุรกิจ เช่น สาขาวิชาการบัญชี หรือ การเงิน ซึ่งจะสามารถใช้ความสามารถที่มีอยู่ภายในตนเองได้ดีกว่า ที่จะนำไปใช้ทางด้านศิลปะ เป็นต้น

3.4 การให้คำปรึกษาอาชีพส่วนบุคคล หรือเป็นกลุ่ม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประเภทนิสิตนักศึกษาและปัญหาที่พบ นักแนะแนวจะสามารถใช้ดุลพินิจในการตัดสินใจได้ว่าควรใช้วิธีใด

3.5 การประเมินผล การให้คำปรึกษาอาชีพ หลังจากการให้คำปรึกษาด้วยวิธีให้ทำแบบสอบถามการให้บริการ และวิธีการสังเกต

3.6 การติดตามผลการให้บริการ หลังจากให้บริการให้คำปรึกษาจบแล้ว ณ ที่ทำการของศูนย์ให้คำปรึกษาอาชีพ งานของนักแนะแนวยังต้องมีการติดตามผลว่านิสิตนักศึกษาผู้ที่ได้รับคำปรึกษาอาชีพไปแล้ว มีพฤติกรรมซึ่งจะส่งผลให้การได้รับผลสัมฤทธิ์ทางอาชีพเกิดขึ้นหรือไม่ หากมีข้อขัดข้องจะต้องมีการนัดให้มารับคำปรึกษาเป็นระยะๆต่อไป

4. สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ตั้ง สิ่งอำนวยความสะดวก ซึ่งสถานที่ในการให้บริการแนะแนวให้คำปรึกษาอาชีพเป็นองค์ประกอบที่สำคัญมาก ทั้งนี้ควรประกอบไปด้วยส่วนต่างๆ ต่อไปนี้

4.1 ส่วนการให้บริการสารสนเทศ (information service area) ควรจัดไว้ในส่วนหน้าหรือเข้าถึงได้ก่อน ซึ่งภายในส่วนงานนี้จะมีการจัดห้องสมุดอาชีพ ที่รวบรวมข้อมูลเรื่องการจัดหางาน ข่าวสารงานอาชีพ ตำแหน่งงานว่าง ลักษณะของงานอาชีพ ทักษะที่จำเป็นสำหรับงานอาชีพ แบบทดสอบความถนัด แบบทดสอบความฉลาดทางอารมณ์ แบบทดสอบสติปัญญา วิดีโอเทป ซีดี แนะนำงานอาชีพ เครื่องคอมพิวเตอร์และโปรแกรมช่วยเหลือเพื่อเข้าสู่การตรวจข้อมูลทางอาชีพที่จัดเตรียมไว้ด้วยตัวเอง และเทปบันทึกการสัมภาษณ์ผู้ประสบความสำเร็จในงานอาชีพ เป็นต้น โดยเมื่อนิสิตนักศึกษาที่เข้ามาใช้บริการต้องการความช่วยเหลือ หรือเกิดข้อซักถามควรมีการจัดเจ้าหน้าที่ประจำจุดเพื่อให้บริการต่อเรื่องดังกล่าวอย่างพร้อมเพรียง

อนึ่ง ศูนย์ให้คำปรึกษาทางอาชีพ ควรจัดให้มีทรัพยากรที่เป็นวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ ที่จำเป็นต่อการให้บริการให้ประจำศูนย์ให้คำปรึกษา อย่างน้อยจำนวน 12 รายการดังนี้

(1) สื่อสิ่งพิมพ์ที่รับประจำ ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องอาชีพ และข้อมูลที่เป็นชุดวิชาประจำท้องถิ่น ทั้งนี้ควรรวมอาชีพทางการทหารด้วย

(2) เครื่องบันทึกภาพ และเสียง พร้อมจอร์รับภาพ

(3) คอมพิวเตอร์และโปรแกรมที่ช่วยให้เข้าถึงระบบการแนะแนวอาชีพได้

(4) พื้นที่สำหรับการประชุมและการจัดติว

(5) โบว์ชัวร์ หรือข้อมูลการฝึกอบรมทางการศึกษาที่สอดคล้องกับสาขาวิชาที่เปิดสอน

(6) สถานที่เก็บรักษาทรัพยากรที่ให้บริการแก่นิสิตนักศึกษา ได้ใช้บริการได้เมื่อจำเป็น

(7) จำนวนบุคลากรที่เพียงพอและเป็นบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในด้าน การแนะแนวและให้คำปรึกษา

(8) วัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับเกมส์ หรืออุปกรณ์ทางการศึกษาอื่นๆ

(9) ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการจ้างงาน

(10) เครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่จะช่วยในการส่งผ่านการเชื่อมต่อข้อมูลการหางาน การ

สอนการเขียนประวัติย่อ และการสอนเรื่องการเข้ารับการสัมภาษณ์

(11) สื่อผสมอื่นๆ เช่น ไมโครฟิล์ม, ภาพสไลด์ เป็นต้น

(12) การจ้างงานนอกเวลา ทั้งนี้อาจพิจารณาจากนิสิตนักศึกษาที่มีความจำเป็นในการ

ทำงานนอกเวลาเรียน (Herr, 2004: 589 – 590)

4.2 ห้องทำการทดสอบ (testing room) เนื่องจากการพัฒนารูปแบบการแนะแนวอาชีพด้วยการใช้ทฤษฎีเอ็นเนียแกรม เป็นวิธีการที่จะต้องรู้ข้อมูล หรือมีการจำแนกนิสิตนักศึกษาก่อนเบื้องต้นว่าเป็นบุคคลประเภทบุคลิกภาพใด ดังนั้น ในการเข้าใช้บริการอาจารย์แนะแนวจะต้องจัดให้นิสิตนักศึกษาได้มีโอกาสวัดประเภทบุคลิกภาพของตัวเองก่อน เมื่อมีการอ่านผลการวัดประเภทบุคลิกภาพจึงมีการสัมภาษณ์พร้อมทั้งการพูดคุยด้วยเพื่อเป็นการสร้างความคุ้นเคย และรู้สึกไว้วางใจซึ่งกันและกัน ห้องทำการทำสอบอาจถูกจัดไว้โดยใช้ฉากกั้นเพื่อจัดแบ่งพื้นที่ส่วนบุคคลของผู้ตอบให้แยกจากกัน หรืออาจจัดแบ่งเป็นห้องย่อยๆ ประมาณ 2 – 3 ห้อง ที่สามารถให้บริการสำหรับผู้มาใช้บริการได้ครั้งละ 2 – 3 คนในเวลาเดียวกัน ทั้งนี้ ในการจัดสถานที่เพื่อให้ผู้ทำแบบวัดได้มีสมาธิกับการตอบ จะช่วยให้ได้ผลของการตอบออกมาค่อนข้างแม่นยำและสอดคล้องกับความเป็นจริงได้เป็นอย่างดีที่สุด

4.3 ห้องให้คำปรึกษา (counseling room) ห้องให้คำปรึกษาควรมีคุณสมบัติพิเศษในการเป็นเอกเทศ มีความเป็นส่วนตัว ในกรณีที่เป็นห้องเก็บเสียงด้วยจะเป็นห้องที่มีความสมบูรณ์แบบอย่างยิ่ง เนื่องจากในบางครั้งการแนะแนวและให้คำปรึกษาอาชีพอาจมีปัญหาส่วนตัวเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ผู้เข้ารับคำปรึกษาอาจไม่กล้าพูดคุยทำให้สูญเสียโอกาสที่ดีไปได้ ฉะนั้น หากสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ มีความเพียงพอพร้อมสมบูรณ์ จะช่วยทำให้การแนะแนวอาชีพ การให้คำปรึกษาอาชีพมีความราบรื่นและสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการช่วยให้ผู้เข้ารับคำปรึกษาได้รู้จักตัวเอง และสามารถตัดสินใจเข้าสู่โลกของการทำงานได้เป็นอย่างดีและประสบความสำเร็จ

4.4 ห้องให้คำปรึกษากลุ่ม (conference room) ห้องให้คำปรึกษาที่จัดไว้ให้บริการนี้เตรียมไว้เพื่อให้บริการในกรณีที่ผู้เข้ารับคำปรึกษามีความประสงค์ และมีความต้องการในการแนะแนวที่มีรายละเอียดคล้ายคลึงกัน ทำให้เกิดการประหยัดเวลาและทรัพยากรได้โดยการให้คำปรึกษาพร้อมกันในห้องที่สามารถรองรับสมาชิกที่เข้ารับคำปรึกษาได้ครั้งละ 2 – 3 คนเป็นอย่างน้อย หรือ มากถึง 4 – 6 คนเป็นอย่างมาก แต่หากสมาชิกผู้เข้ารับคำปรึกษามีจำนวนมากกว่าที่กล่าวถึงนี้ ควรใช้ห้องอื่น เช่น ห้องประชุมเป็นที่ให้คำปรึกษาแทน ซึ่งอาจเป็นลักษณะการประชุมนิเทศ บัณฑิตนิเทศ หรือการแนะนำข้อมูลสำหรับสมาชิกใหม่ได้

5. วิธีการให้คำปรึกษาอาชีพสำหรับนิสิตนักศึกษาตามทฤษฎีบุคลิกภาพเอ็นเนียแกรม จำแนกตามบุคลิกภาพ

5.1 บุคลิกภาพประเภทสมบูรณ์แบบ (perfectionist)

เนื่องจากคนประเภทสมบูรณ์แบบ เป็นบุคคลที่เชื่อว่าโลกนี้ยังมีความไม่สมบูรณ์แบบ จึงมีจิตใจขุ่นเคืองไม่พอใจต่อเรื่องต่างๆ รอบตัว อยู่เนืองๆ ด้วยว่าสิ่งต่างๆ รอบตัวไม่เป็นที่น่าพึงพอใจ และไม่ได้มาตรฐาน ในขณะที่เดียวกันบุคคลกลุ่มนี้เชื่อว่าจะสามารถทำให้สิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัวมีความสมบูรณ์แบบขึ้นได้พวกเขาจึงมองหาช่องทางที่จะทำให้เกิดความสมบูรณ์แบบอยู่ตลอดเวลา ทางด้าน

อารมณ์มักมีความโกรธและรุนแรง แต่ดำรงตนอยู่ภายใต้ความสงบ และสง่าสมเป็นบุคคลสมบูรณ์แบบอย่างดี ลักษณะการมองโลกของคนประเภทนี้ เชื่อว่าโลกนี้คือสถานที่ที่ไม่สมบูรณ์แบบ และพวกเขาจะต้องทำให้เกิดความสมบูรณ์แบบขึ้น แนวในการดำรงชีวิตของบุคคลประเภทนี้ จึงมุ่งที่จะป้องกันความผิดพลาดไว้ตั้งแต่ต้น โดยมองว่าไม่มีอะไรสมบูรณ์จึงทำให้ในบางครั้งเหมือนคนที่มองโลกในแง่ร้าย จึงพยายามป้องกันและทำทุกอย่างให้ดีกว่าที่เป็นอยู่เดิม ทั้งนี้ไม่เฉพาะกับตัวเอง ยังโยงไปถึงบุคคลอื่นด้วย ลักษณะบุคลิกภาพที่มาจากการมองทุกอย่างรอบตัวไม่สมบูรณ์ไปหมด จึงพยายามเสาะแสวงหาความถูกต้องอยู่ตลอดเวลาและอุทิศตัวเองให้กับสิ่งที่คิดว่าดีงาม สามารถสังเกตเห็นรายละเอียดในความเกี่ยวข้องทั้งหลายทั้งปวงของเหตุการณ์และเรื่องราวต่างๆ ได้อย่างดี การหยุดพักผ่อนของคนประเภทนี้หมายถึงงานที่เป็นส่วนที่รับผิดชอบทั้งต่อตนเองและผู้อื่นได้สำเร็จลงแล้วนั่นเอง การแสดงออกอย่างรุนแรงเมื่อเกิดการโกรธจะเกิดขึ้นตลอดเวลา เมื่อเผชิญกับสิ่งที่คิดว่าไม่ถูกต้อง แต่คนประเภทสมบูรณ์แบบจะรู้ถึงผลเสียที่เกิดขึ้นในภายหลัง หากพวกเขาแสดงอารมณ์ที่รุนแรงนั้นออกไป วินัยในตัวเองและการควบคุมอารมณ์ที่มีอยู่สูงในตัวบุคคลประเภทนี้จะช่วยควบคุมทำให้เกิดการต่อต้านกันเองและเกิดการยั้งคิดได้ในเรื่องของอารมณ์ ส่งผลให้เกิดการแสดงออกอย่างระมัดระวัง

งานที่มีความเหมาะสมกับคนประเภทสมบูรณ์แบบคือ งานในองค์กรที่มีความมั่นคง มีระบบระเบียบที่ชัดเจน พร้อมทั้งมีแนวทางในการปฏิบัติงานเพื่อมองเห็นเป้าหมายของงานนั้น การมอบหมายให้คนประเภทสมบูรณ์แบบทำงานที่ต้องสอดคล้องกับรายละเอียดจึงเป็นเรื่องที่เหมาะสมที่สุด เพราะพวกเขาจะสามารถจัดการกับสิ่งที่เป็รายละเอียดได้เป็นอย่างดีและไม่รู้สึกถึงความคับข้องใจ เช่น นักบัญชี นักการเงินการธนาคาร ผู้ตรวจสอบภายใน และผู้ตรวจสอบภาษี ซึ่งตรงกันข้ามหากจัดให้บุคคลประเภทนี้ไปทำงานในองค์กรที่มีสายงานไม่ชัดเจน หรืองานจะต้องขึ้นอยู่กับการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เช่น งานด้านการตลาด งานผู้ประกอบการรายใหม่ที่จะต้องมีการตัดสินใจภายใต้ข้อมูลบางส่วน เป็นต้น ซึ่งงานที่กล่าวมาจะทำให้บุคคลกลุ่มนี้รู้สึกคับข้องใจเป็นอย่างมาก สำหรับอาชีพที่เหมาะสมกับคนประเภทสมบูรณ์แบบ คือ งานฝ่ายบัญชี งานฝ่ายการเงิน นักวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี (Palmer, and Brown, 1997)

การให้คำปรึกษาอาชีพและพูดคุยกับคนกลุ่มนี้ หากพวกเขามีการเลือกอาชีพที่สอดคล้องมาจะเป็นเรื่องที่ดีกว่าคนช่างสมบูรณ์ และส่วนใหญ่มักจะเป็นเช่นนั้น เพราะคนกลุ่มนี้มักมีการวางแผนมาเป็นอย่างดี หรือทำการแนะนำงานที่ต้องใช้ความละเอียดรอบคอบของพวกเขาให้เกิดประโยชน์จะเป็นเรื่องที่เหมาะสมมาก ในขณะเดียวกัน ควรให้คำแนะนำกับการตั้งมาตรฐานที่สูงเกินไปของพวกเขา เพราะสิ่งนั้นจะเป็นตัวที่กลับมาทำร้ายพวกเขาเอง ทำให้ไม่สบายใจเมื่อทุกสิ่งทุกอย่างไม่เป็นไปดังที่ต้องการวิธีการที่จะทำให้คนที่มีบุคลิกภาพสมบูรณ์แบบเกิดการพัฒนา ผู้แนะนำควรให้คำชี้แนะถึงเรื่องลักษณะของความต้องการการสัมฤทธิ์ผลโดยแนะนำให้ผู้รับคำปรึกษาได้ถามตัวเองบ่อยๆว่าจะทำในเรื่องที่ถูกต้องเสียทุกอย่างดี ทั้งนี้ควรเปลี่ยนคำในความคิดจากคำว่า ถูกต้อง เป็นการทำให้เพื่อประ

สิทธิภาพจะดีกว่า และคนที่มีความบุคลิกภาพสมบูรณ์แบบต้องเรียนที่จะให้ความไว้วางใจต่อผู้ร่วมงานผู้อื่นบ้าง โดยการกระตุ้น หรือมอบหมายงานให้ผู้อื่นรับผิดชอบและตัดสินใจด้วยตนเองโดยไม่ต้องเข้าไปยุ่งเกี่ยว เว้นเสียแต่ว่างานที่มอบหมายนั้นเป็นงานที่จะต้องมีการประชุมพูดคุยเพื่อหาแนวทางข้อสรุปหรือเป็นงานที่ต้องการคำแนะนำ จึงค่อยเข้าไปเกี่ยวข้องแบบห่างๆ (Lapid-Bogda, 2004)

5.2 บุคลิกภาพประเภทผู้ให้ (giver)

เป็นคนที่มีความใจดี ชอบยกยอและเอาใจผู้คนรอบข้าง ในขณะที่เดียวกันคนประเภทนี้เป็นพวกมีความต้องการอยากเป็นอิสระ ในชีวิตของคนประเภทนี้จะมีความเกี่ยวข้องกับการทำให้บุคคลรอบข้างมีความสุข และพวกเขาจะมีลักษณะทั่วไปต้องการเป็นที่รัก แสดงความรู้สึกที่ตนมีต่อคนอื่น ต้องการเป็นที่ต้องการ เป็นที่ชื่นชม ให้อะไรคนอื่นตอบสนองตน พิสูจน์ความสำคัญของตน ชอบความผูกพันใกล้ชิดและเต็มไปด้วยความรู้สึกต่อคนอื่น แต่คนแบบผู้ให้ก็มีปัญหาเกี่ยวกับความรู้สึกส่วนตัว พวกเขาชอบแสดงออกถึงความรู้สึกดีๆ ที่มีต่อคนอื่นมากเกินไป และเพิกเฉยความรู้สึกในแง่ลบในเวลาเดียวกัน พวกเขา มองว่าตัวเองเป็นคน ที่รักคนอื่น ห่วงคนอื่นกลุ่มผู้ให้ เป็นกลุ่มที่เอาใจใส่คนอื่น และรักคนอื่นอย่างแท้จริงมากที่สุด พวกเขาให้ในสิ่งที่คนอื่นต้องการอย่างแท้จริง

งานที่เหมาะสมกับคนประเภทผู้ให้ หรือในบางแห่งจะเรียกว่าคนประเภทนักบุญ คืองานที่ต้องมีการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นอยู่เสมอ เพราะคนประเภทผู้ให้จะมีความสุขที่ได้ให้บริการและได้เกี่ยวข้องกับผู้อื่น ยกตัวอย่างอาชีพที่เหมาะสมกับคนประเภทผู้ให้ คือ งานของฝ่ายบริหารทรัพยากรบุคคล งานเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการดูแลสุขภาพ ซึ่งอาจเป็นได้ทั้งพยาบาล แพทย์ หรือผู้ให้บริการในสถาบันที่เกี่ยวกับสุขภาพทั้งปวง นอกจากนี้ยังมีอาชีพทางด้านงานในอุตสาหกรรมบริการ และพนักงานขายที่คนประเภทนี้จะทำได้โดยอย่างมีความสุข ในทางตรงกันข้ามงานที่จะก่อให้เกิดความคับข้องใจกับคนกลุ่มนี้คืองานที่แยกจากการติดต่อและให้ความช่วยเหลือต่อผู้อื่น รวมถึงงานเป็นผู้ตรวจสอบภาษี โปรแกรมเมอร์ และนักอนุรักษ์ป่า เป็นต้น

การให้คำปรึกษาพูดคุยกับคนกลุ่มผู้ให้นี้ ก่อนที่จะแนะนำอะไรก็ตามควรมีการทำ ความคุ้นเคยและเป็นกันเองเสียก่อน เพราะคนกลุ่มผู้ให้นี้จะรู้สึกดีมากหากมีผู้แสดงออกต่อตนเองในทางบวก จากนั้นจึงค่อยให้ข้อมูล ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับงานอาชีพ และการปฏิบัติตัวต่อผู้อื่นที่ไม่ทำให้ตัวเองตกที่นั่งลำบาก หรือการทุ่มเทกับผู้อื่นมากเกินไป จะทำให้พวกเขาเกิดความคับข้องใจเนื่องจากผิดหวัง เพราะลึกๆแล้วคนกลุ่มผู้ให้เป็นคนทุ่มเทให้ผู้อื่นอย่างจริงจัง แต่มีใช้ไม่ต้องการสิ่งตอบแทน เนื่องจากคนกลุ่มผู้ให้มีความต้องการและมีความเชื่อที่ติดมากับตัวเองว่าคนอื่นจะขาดพวกเขาไม่ได้ นั่นคือ ต้องการเป็นคนสำคัญสำหรับคนอื่น นั่นเอง

5.3. บุคลิกภาพประเภทนักแสดง (performer)

คนกลุ่มนักแสดงมีลักษณะทั่วไปที่รู้สึกว่าคุณค่าของตัวเองมีค่า โดดเด่น เป็นที่สนใจ เป็นที่ยกย่อง เป็นที่ประทับใจคนอื่น มักหลงตัวเอง มักชอบการแก่งแย่ง มีการสนใจแต่ภาพพจน์ การใส่ใจรูปแบบมากกว่าเนื้อหาของสาระต่างๆ เป็นกลุ่มที่มีการใช้สัญลักษณ์มากกว่าความเป็นจริง ทุกอย่างฉาบฉวยจอมปลอม และทุกกิจกรรมที่มีการปฏิบัติต่อผู้อื่นเป็นเหมือนประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ที่ต้องมีการทำการตลาดตลอดเวลา คนกลุ่มนี้มักประสบความสำเร็จในวงสังคม เพราะพวกเขามุ่งแต่ทางที่คนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญ คนกลุ่มนี้มีความเชื่อและมีทัศนคติในการมองว่าโลกจะให้ความสนใจและให้คุณค่ากับคนเก่งเท่านั้น พวกเขาจึงมีความหวังตลอดเวลาที่เป็นหนึ่งและเป็นคนเก่งและพวกเขาจะมีชีวิตอยู่กับความหวังที่จะประสบความสำเร็จในรูปแบบต่างๆตลอดเวลา ในด้านรูปแบบการใช้ชีวิตคนกลุ่มนี้นิยมความหรูหรา ชอบการเข้าสังคม และมีสัญชาตญาณแห่งการเอาตัวรอดสูง

งานที่เหมาะสมกับคนประเภทนักแสดง เป็นงานที่ต้องอยู่ในสถานการณ์ของการแข่งขันสูง เนื่องจากคนประเภทนี้ต้องการที่จะได้คะแนนสูงที่สุดในทุกสถานการณ์ และมองทุกอย่างเป็นการแข่งขัน การแสดงออกซึ่งผลงานที่ดีเด่นจะเป็นบันไดนำไปสู่ความสำเร็จของคนประเภทนี้ ทั้งนี้ในการแข่งขันที่ไม่ก่อให้เกิดคนประเภทนี้รู้สึกคับข้องใจ คือการแข่งขันที่เป็นระบบและการได้รับการตอบสนองอย่างถูกต้องและชัดเจน ซึ่งมักอยู่ในองค์กรที่มั่นคงที่มีระบบค่าตอบแทน ตำแหน่ง และมีระบบการให้แรงจูงใจแก่พนักงานในการปฏิบัติงานอย่างชัดเจนเป็นอย่างดี เพราะสิ่งที่เป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลกลุ่มนี้ทำงาน คือ ความหวังนั่นเอง ฉะนั้นในหน่วยงานทางด้านการตลาด การขาย การโฆษณา ที่ต้องมีการแข่งขันทางธุรกิจสูง ต้องการคนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง พร้อมทั้งจะให้ผลตอบแทนที่สูงเช่นกันจึงเหมาะสมกับคนในกลุ่มนักแสดงนี้ที่สุด

การให้คำปรึกษาพูดคุยกับคนกลุ่มนักแสดงนี้ ผู้ให้คำปรึกษาต้องเข้าใจถึงธรรมชาติของพวกเขาก่อนว่าบางครั้งพวกเขาจะเป็นคนคุยโวโอ้อวดไปบ้าง แต่ในสาระของการโอ้อวดนั้นก็มีความจริงที่เป็นความเก่งของพวกเขาแฝงอยู่ ฉะนั้นควรกระตุ้นส่วนที่เขานำเสนอออกมาให้เขารู้สึกมั่นใจว่าสิ่งนั้นได้รับการยอมรับและพวกเขามีความสามารถจริงๆ แต่การที่ทำให้พวกเขารู้สึกคับข้องใจคือเรื่องของความคาดหวัง และความมุ่งมั่นที่จะทำให้ได้มาซึ่งสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งเป็นเหมือนการยึดติดกับค่านิยมของการแข่งขันตลอดเวลา ผู้ให้คำปรึกษาอาจแนะนำให้คนกลุ่มนักแสดงนี้มีการปล่อยวาง หรือเดินในทางสายกลาง เพื่อประโยชน์สุขที่จะเกิดกับชีวิตของตนในทางที่เป็นสุขอย่างแท้จริง ทั้งนี้อาจเพิ่มเติมด้วยการจูงใจให้คนกลุ่มนี้ลองมาเป็นผู้ให้หรือเป็นผู้บริการคนอื่นดูบ้าง ผลที่ปรากฏออกมาจึงน่าจะแตกต่างไปจากเดิมแน่นอน

5.4 บุคลิกภาพประเภทโรแมนติค (romantic)

เป็นกลุ่มคนที่มีอารมณ์อ่อนไหว ในส่วนของจิตใจมักไม่ค่อยแจ่มใสเบิกบาน มีความห่อเหี่ยวเนื่องจากการมองโลกที่มาจากความเชื่อว่ามีบางสิ่งบางอย่างที่ต้องการในชีวิตสูญหายไป ในขณะที่คนอื่นมีความสุขและมีทุกอย่างครบครัน แต่พวกเขากลับรู้สึกว่าเขาถูกทอดทิ้ง การมองโลกและมีความเชื่อเช่นนี้จึงก่อให้เกิดอารมณ์อ่อนไหวและในบางครั้งก็มีอารมณ์ที่ระย้าผู้อื่น คิดว่าผู้อื่นสมบรูณ์พูนสุขกว่าที่ตนเองเป็นอยู่ ซึ่งเป็นความคิดที่มาจากอารมณ์พื้นฐานลึกๆของคนกลุ่มนี้ แต่พวกเขาก็ยังพยายามที่จะทำให้ตัวเองมีความสมดุลงเกิดขึ้นให้ได้โดยการเสาะแสวงหาความสมบรูณ์ในชีวิตและวงจรของชีวิตของคนประเภทโรแมนติคจะมีลักษณะซ้ำๆในรูปแบบของการมีความต้องการ (desire) จนกระทั่งเสาะหาสิ่งต่างๆมาครอบครองเมื่อได้มาครอบครองแล้วก็เกิดการผิดหวัง เนื่องจากความรักและความสูญเสีย (love and loss) เป็นพื้นฐานที่คนกลุ่มนี้มีความเชื่อและสนใจ จากนั้นเมื่อผิดหวังจึงเข้าสู่วงจรแห่งการปฏิเสธ เข้าใจว่าผู้อื่นทอดทิ้ง และวงจรนี้ก็จะมีเริ่มต้นใหม่เรื่อยๆด้วยตัวของมันเอง คนประเภทโรแมนติคมีพื้นฐานทางอารมณ์ถึง 3 ประเภท คือ การเป็นคนโรแมนติคที่มีความเศร้าสร้อย ในบางขณะก็เป็นคนโรแมนติคที่ไม่อยู่ร่วมกับที่ ในท้ายที่สุดเป็นคนโรแมนติคที่มีอารมณ์เปลี่ยนแปลงไปมาอย่างรวดเร็วระหว่างอารมณ์สุดโต่งทั้ง 2 แบบข้างต้น

งานที่มีความเหมาะสมกับคนประเภทโรแมนติคมากที่สุด คือ งานศิลปะ และงานที่สามารถใช้สมาธิในการออกแบบหรือสร้างสรรค์ต่างๆ เช่น การออกแบบงานโฆษณา การออกแบบผลิตภัณฑ์ การแสดงงานศิลปะ แต่นั้นหมายถึงการออกแบบในห้องหรือบนโต๊ะทำงานที่ไม่ต้องใช้การแข่งขันและมีความเป็นส่วนตัวค่อนข้างสูงจะทำให้พวกเขารู้สึกมีความสุขกับการทำงาน

การให้คำปรึกษาพูดคุยเพื่อช่วยให้นักประเภทโรแมนติคเกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านการพัฒนา คือ (1) ช่วยให้คนโรแมนติคได้เข้าใจโลกแห่งความจริง มิใช่ตัดสินโดยความรู้สึก เพราะความเศร้าและอารมณ์ต่างๆที่ก่อให้เกิดความทุกข์ หรือการเปลี่ยนแปลงอารมณ์ที่สุดโต่งทางด้านเศร้าสร้อย กับไม่อยู่หนึ่งนั้น เกิดจากการคิดและตีความไปเองของเจ้าตัวหนึ่งนั้น (2) พยายามหาเพื่อนที่เป็นเพื่อนที่มีความจริงใจและคอยเป็นกระจกส่องให้ด้วยความซื่อสัตย์และขึ้นอยู่กับพื้นฐานแห่งความเป็นจริง ในด้านที่ตัวคนโรแมนติคมองตัวเองไม่เห็น (blind spot) จะช่วยทำให้คนโรแมนติคเข้าสู่โลกแห่งความเป็นจริงได้เป็นอย่างดี

5.5 บุคลิกภาพประเภทนักสังเกตการณ์ (observer)

คนประเภทนักสังเกตการณ์ เป็นพวกกลุ่มนักปราชญ์ นักคิด ที่มักตั้งคำถามและต้องการหาคำตอบอยู่ตลอดเวลาว่าสิ่งต่างๆในโลกเกิดขึ้นและเชื่อมโยงกันอย่างไร คนกลุ่มนี้มีลักษณะทั่วไปที่เป็นผู้มีความสามารถ มีความชำนาญในวิชาใดวิชาหนึ่งเป็นพิเศษ ชอบค้นหาความจริง ไม่ชอบถูกใครรบกวน คนประเภทนี้มีความเป็นส่วนตัวค่อนข้างสูง แม้จะอยู่ในสังคมแต่ก็สามารถอยู่แบบห่างๆจากคนอื่นได้ พวกเขาต้องการความเป็นส่วนตัวเพื่อจะได้ใช้ความคิดและเติมพลังให้แก่ตนกลุ่ม

นักสังเกตการณ์เป็นกลุ่มของคนที่เข้าใจสิ่งต่างๆ ได้อย่างลึกซึ้ง ซึ่งเป็นไปได้ทั้งในรูปแบบอัจฉริยะและคนเสียสติ อัจฉริยภาพนั้นอาจดูหลุดโลกไปบ้าง เป็นการมีบรรทัดฐานในการเข้าใจความเป็นจริงในระดับที่สูงกว่าคนทั่วไปและต้องการความเข้าใจและรอบรู้ไปเสียทุกเรื่อง ในวัยเด็กของคนกลุ่มนี้มักเติบโตมากับความรู้สึกที่ไม่ปลอดภัย และต้องการเสาะหาหนทางหรือที่ที่พวกเขาจะรู้สึกปลอดภัยและมั่นใจได้ ฉะนั้นคนประเภทนักสังเกตการณ์จึงมักแยกไปมีโลกส่วนตัว คือแยกออกจากครอบครัวไปอยู่เพียงลำพัง งานอดิเรกที่คนกลุ่มนักสังเกตการณ์มักชอบทำคือ การอ่านหนังสือและมีจินตนาการจากการอ่าน หรือการฝึกปฏิบัติหรือการทำงานกับคอมพิวเตอร์ หรือการสะสมแมลงหรือใบไม้ เป็นต้น

งานที่เหมาะสมกับคนประเภทนักสังเกตการณ์ คืองานที่อนุญาตให้พวกเขาได้ใช้เวลาในการไตร่ตรอง ใช้ความคิด เก็บข้อมูลเพื่อใช้สนับสนุนการตัดสินใจ เพื่อพัฒนางานที่รับผิดชอบให้มากที่สุด เช่น งานเป็นอาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัย งานบรรณวิเศษห้องสมุด งานที่ต้องมีการวางแผนงานระยะยาว และงานผู้บริหารโครงการ เป็นต้น เนื่องจากพวกเขาจะมีความสุขมากหากได้รู้เรื่องราวต่างๆ มากที่สุด ซึ่งเป็นสิ่งที่สามารถสร้างแรงบันดาลใจในการทำงานและความเชื่อที่ยึดแน่นของคนประเภทนี้คือ การรู้ หรือ ความรู้ คือ สิ่งที่มีคุณค่าและสร้างพลังให้กับพวกเขา ในทางตรงกันข้าม งานที่ต้องมีการแข่งขันมีการเผชิญหน้า เช่น งานประจำโต๊ะขายหุ้นหรือตัวแทนซื้อขาย งานที่มีการประสานงานกับผู้อื่น หรืองานการให้บริการลูกค้า รับคำร้อง อารมณ์ต่างๆ เช่น งานดูแลผู้สูงอายุ ดูแลผู้ป่วย พนักงานบริการบนสายการบิน หรือแม่บ้านล้วนเป็นงานที่ไม่เหมาะกับคนกลุ่มนักสังเกตการณ์

การให้คำปรึกษาพูดคุยกับคนประเภทนักสังเกตการณ์ เนื่องจากสิ่งที่พวกเขาขาดไปก็คือการติดต่อกับผู้อื่น และการอยู่ร่วมกันในสังคมก็เป็นสิ่งสำคัญของมนุษย์โลก นักแนะแนวอาจช่วยแนะนำให้นักสังเกตการณ์ลองที่จะหาเพื่อนหรือเข้าถึงคนอื่นบ้าง ทั้งนี้เพื่อนจะเป็นผู้ช่วยสนับสนุนให้คนกลุ่มนักสังเกตการณ์รู้สึกมีความมั่นคงในจิตใจขึ้นได้บ้าง และจะเป็นแนวทางในการปรับตัวเพื่อให้เข้ากับสังคมและงานได้เป็นอย่างดี แต่นั่นไม่ได้หมายความว่า จะเป็นการมุ่งหมายให้หรือทำให้คนประเภทนักสังเกตการณ์ เกิดการว่างเปล่า หรือตัดใจในส่วนของความรู้สึกออกไปจากตัว แต่ในทางตรงกันข้ามวิธีการดังกล่าวจะเป็นตัวช่วยทำให้นักสังเกตการณ์ได้สัมผัสเรื่องเดิมที่เคยสัมผัส แต่เกิดความรู้สึกในด้านสดชื่น ด้วยมุมมองที่แตกต่างจากเดิม

5.6 บุคลิกภาพประเภทนักปฎุจฉา (the trooper)

นักปฎุจฉา หรือในบางครั้งถูกเรียกว่า นักตั้งคำถาม (the questioner) จะมีลักษณะทั่วไปที่ต้องการความปลอดภัย ต้องการได้รับการคุ้มครอง การสนับสนุนจากคนอื่น ต้องการตรวจสอบทัศนคติของคนอื่นที่มีต่อตน ต้องการปกป้องสิ่งที่ตนเชื่อ ซึ่งบุคลิกของกลุ่มนักปฎุจฉาเต็มไปด้วยความขัดแย้งกันเอง พวกเขาพึ่งพาคนอื่น แต่ให้ความสำคัญกับความเป็นตัวของตัวเองของตน เชื่อใจคนอื่นและอยากเป็นที่เชื่อใจ แต่มักทดสอบความจริงใจของคนอื่น พวกเขาต้องการผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ แต่ก็กลัวด้วย เดียวเชื่อฟัง เดียวคือ กลัวความก้าวร้าว แต่บางทีก็ก้าวร้าวใส่คนอื่น แสวงหาความปลอดภัย

แต่รู้สึกไม่ปลอดภัย เป็นคนน่ารัก แต่บางทีก็ตระหนี่ และเกลียดชังคน มั่นคงในค่านิยมของสังคม แต่บางทีก็ขัดขึ้น ชอบหนีการถูกลงโทษ แต่รันทาที่ ความขัดกันเองเหล่านี้ มาจาก ความวิตกกังวล ที่ส่งผลทำให้สภาวะจิตเปลี่ยนไปเปลี่ยนมา พวกเขามองหาหลักยึดเหนี่ยว ความเชื่อ พันธมิตร หรืออำนาจ เพื่อลดความวิตกกังวล พวกเขาจะรู้สึกปลอดภัยได้ด้วยการมองหาสิ่งที่อยู่นอกตัวเขาและทุ่มเทให้กับมันเพื่อแลกกับความรู้สึกปลอดภัย พวกเขาต้องการอะไรสักอย่างที่ ใหญ่กว่า และมีพลังมากกว่าตน ยิ่งใหญ่ยิ่งดี พวกเขาให้ความสำคัญกับสิ่งที่เขาศรัทธามาก คนกลุ่มนี้มีตอบสนองอย่างรวดเร็ว เปลี่ยนไปเปลี่ยนมาตลอด มักมีความลึกลับและรุ่มร้อนใจเพราะความขัดแย้งในใจของตัวเอง เดี่ยวสนุก ตลก เดี่ยวมองโลกแง่ร้าย เดี่ยวแน่ใจ เดี่ยวไม่แน่ใจ ในขณะที่ชอบมองหาผู้คุ้มครอง พวกเขาจะต่อต้านผู้คุ้มครองไปด้วย จึงเป็นบุคคลประเภทที่อ่านใจได้ยาก คนทั่วไปมักจะบอกว่า คนกลุ่มนี้ เป็นคนที่คนชอบได้ง่าย แต่เข้าใจได้ยาก

งานที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่มีสายการปฏิบัติงาน หรือสายการบังคับบัญชาที่ชัดเจน และสามารถระบุปัญหาของงานได้จะทำให้คนกลุ่มนี้ทำงานอย่างมีความสุข นอกจากนี้คนกลุ่มนี้ยังเหมาะสมกับงานที่ต้องการความซื่อสัตย์และงานที่ต้องการคนที่มีคุณธรรมสูง เช่น งานเป็นผู้สอน งานเพื่อการตรวจสอบ งานที่ต้องมีการสำรวจการทำงานของผู้อื่น ตลอดจนทนายความ อัยการ ผู้พิพากษา หัวหน้าพนักงานการเงิน หัวหน้าฝ่ายวางแผน หรืออาจทำงานเป็นพนักงานผู้รับคำร้องเรื่องราวร้องทุกข์ต่างๆ สำหรับงานที่ทำให้คนประเภทนี้เกิดความคับข้องใจคืองานที่มีสายการบังคับบัญชาที่คลุมเครือ มีการเมืองหรือมีการวิ่งเต้นภายในเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือการอยู่เบื้องหลังเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนด้วยการต่อรองอย่างลับๆ จะเป็นงานที่ไม่เหมาะสมกับคนกลุ่มนี้

การให้คำปรึกษาพูดคุยกับคนกลุ่มนี้ เนื่องจากคนกลุ่มนี้มีความคิดความสงสัยและทำให้รุ่มร้อนใจอยู่เสมอๆ นักแนะแนวควรแนะนำให้คนกลุ่มนี้ลองฝึกการอยู่กับความเงียบ อยู่กับตัวเอง วิเคราะห์ตัวเองในเบื้องต้น ลองพาตัวเองเข้าไปสู่ธรรมชาติ เดินเล่นในสวน ออกกำลังกาย และนั่งสมาธิ ซึ่งจะเป็นหนทางที่จะนำมาซึ่งความสงบทางจิตใจและคลายความกังวลได้

5.7 บุคลิกภาพประเภทสุขนิยม (the epicure)

คนประเภทสุขนิยมมีลักษณะทั่วไปที่ชอบความสุข การได้รับความพึงพอใจ การได้รับประสบการณ์ชีวิตที่หลากหลาย การเปิดทางเลือกให้กับตัวเองได้ใช้ชีวิตอย่างเต็มที่ และการหลีกเลี่ยงความวิตกกังวลโดยธรรมชาติเกี่ยวข้องกับความคิดในจิตใจของพวกเขาเอง ความคิดของเขาเล่นไวยากรู้ยากเห็น ความกระตือรือร้นที่จะรับสิ่งใหม่ ความวิตกกังวลทำให้จิตของเขาไวเกินที่จะควบคุมไว้ได้ ถ้าบุคคลประเภทนี้คิดจะทำอะไรขึ้นมาพวกเขาจะทำมันทันที ใจไปไวกว่าตัวคนประเภทนี้ต้นตอ กับสิ่งรอบตัวได้ง่าย จิตใจของพวกเขาอยู่กับสิ่งที่เขากำลังคิดอยากจะทำ การคิดถึงความเป็นไปได้ต่างๆและการทำอะไรรีบร้อนทำให้พวกเขา รู้สึกมีความสุข และในเวลาเดียวกันทำให้พวกเขาไม่วิตกกังวล หรือใช้อารมณ์ งานประเภทที่มีความท้าทาย ฉุกเฉิน และการได้ค้นพบสิ่งใหม่ๆในโลกจะเป็น

งานที่คนกลุ่มสุขนิยมปรารถนา เนื่องจากพวกเขาเป็นนักทฤษฎี เป็นนักอนาคต ชอบการเปลี่ยนแปลง และยิ่งไปกว่านั้นพวกเขายังเป็นกลุ่มคนที่มีความสามารถหลายอย่างอีกด้วย ฉะนั้นงานที่เป็นโครงการใหม่ๆที่ต้องมีการวางแผนงานมีการระดมสมอง งานที่ต้องมีการเชื่อมโยงแนวคิดที่ซับซ้อนยุ่งยาก เช่น นักการเมือง นักเจรจาต่อรอง ผู้ผลิตสื่อ งานประชาสัมพันธ์ภาคสนาม งานในสถานบริการดูแลรักษาสุขภาพให้ดูอ่อนวัยอยู่เสมอ พนักงานขายเครื่องมือออกกำลังกาย พนักงานขายอาหารเพื่อสุขภาพ และการทำงานอยู่ในศูนย์บริหารร่างกาย (fitness center) จะเหมาะสมกับคนกลุ่มสุขนิยมมาก ทั้งนี้คนกลุ่มสุขนิยมจะไม่มีความสุขกับการทำงานที่สามารถมองเห็นอนาคตได้ง่าย หรืองานที่ต้องทำสิ่งซ้ำๆกันทุกวันโดยไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลง เช่น พนักงานในห้องทดลอง ผู้บริหารองค์กรแบบราชการ พนักงานธนาคาร พนักงานในสายการผลิต และเสมียน เป็นต้น

เนื่องจากคนประเภทสุขนิยม มีพื้นฐานความเชื่อในการมองโลกในแง่ดี มองทุกสิ่งทุกอย่างอย่างเป็นไปในเรื่องของโอกาสและมีทางเลือก การรับรู้ทุกสิ่งทุกอย่างรอบตัวจึงมีความเป็นไปได้และทุกสิ่งทุกอย่างสามารถมีหนทางและมีทางเลือกที่เป็นโอกาสเป็นไปได้ทั้งหมด ในการจัดระเบียบข้อมูลจึงค่อนข้างจะมีแผนการที่เป็นไปในแง่บวก ฉะนั้นอาชีพที่เหมาะสมกับคนประเภทสุขนิยมควรเป็นอาชีพที่เต็มไปด้วยโอกาส ทางเลือก และเป็นอาชีพที่เปิดโอกาสให้คนประเภทสุขนิยมได้ใช้ความคิดริเริ่มในการสร้างสรรค์ หรือแก้ปัญหา โดยใช้สติปัญญา ความสามารถ และใช้วิสัยทัศน์ในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆให้เกิดขึ้นในชีวิต ซึ่งเป็นการเติมโอกาสและสิ่งใหม่ๆในชีวิต ซึ่งคนประเภทสุขนิยมจะมีความรู้สึกชื่นชมและมีความสุขกับการทำงาน ซึ่งงานที่มีความเหมาะสมที่สุดของคนประเภทสุขนิยมคือ งานที่เปิดโอกาสให้ได้มีการผจญภัย ได้ค้นหาและค้นพบโลกใหม่หรือสิ่งใหม่ๆ อันเป็นงานที่ตั้งอยู่บนรากฐานของข้อมูลที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เพราะคนประเภทสุขนิยมเป็นนักทฤษฎี เชื่อมมั่นในอนาคตที่ดีกว่า และเป็นคนประเภทที่มีความสามารถหลายด้านอยู่ในคนเดียว งานที่จะทำให้คนประเภทสุขนิยมไม่มีความสุข และควรหลีกเลี่ยง คือการทำงานที่เป็นงานประจำหรืองานที่ต้องใช้ทักษะซ้ำซาก จำเจ เช่น งานช่างเทคนิคในห้องทดลอง งานผู้บริหารระดับสูงขององค์กรของรัฐบาล พนักงานธนาคาร พนักงานประจำสายการผลิต และช่างตัดเสื้อ (Palmer and Brown, 1997)

การให้คำปรึกษาพูดคุยกับคนประเภทสุขนิยม เป็นกลุ่มคนที่มีการเสาะหาความสุขอยู่ตลอดเวลา คนกลุ่มนี้เป็นคนที่มักทำอะไรก็ตามให้เป็นสิ่งที่ดีที่สุดเสมอ เนื่องจากเป็นคนที่มีความปรารถนาในการสร้างสรรค์อย่างรวดเร็วและเป็นคนที่มีความมองกว้างไกล เมื่อถึงเวลาที่ต้องมีการระดมสมอง พวกเขาเองที่เสนอแนวคิดที่ล้ำหน้าเสมอ นักแนะแนวที่รู้จักคนกลุ่มสุขนิยมควรมีวิธีจูงใจให้พวกเขาได้ฝึกทำสมาธิ แต่ผลมิใช่เหมือนคนประเภทนักปฎิบัติที่ทำให้จิตใจสงบ แต่เป็นการทำให้เกิดการตระหนักรู้ถึงสิ่งที่ปรารถนาอย่างแท้จริงในจิตใจ เพราะคนประเภทสุขนิยมนี้มีความสนใจไปเสียทุกอย่าง แต่ปัญหาอยู่ที่ว่าจะมีคนประเภทสุขนิยมสักกี่คนที่สามารถนั่งสมาธิได้เกิน 2 นาที แต่ถ้าทำได้จะเป็นคุณอนันต์แก่คนกลุ่มนี้เป็นอย่างมาก

5.8 บุคลิกภาพประเภทเจ้านาย (the boss)

คนประเภทเจ้านายนั้นในบางครั้งมีการถูกเรียกว่าเป็นคนประเภทผู้นำ ซึ่งมีลักษณะทั่วไปมักพึ่งพาตัวเอง หยัดความอ่อนแอ อยากรมีอิทธิพลเหนือสิ่งแวดล้อม เรียกร้องสิทธิ ควบคุมทุกอย่างได้ ไม่มีใครเอาชนะได้ และต้องการมีชัยชนะเหนือคนอื่น กลุ่มนี้เป็นกลุ่มของบุคคลที่มีอำนาจ และใช้อำนาจ ทั้งในทางที่ดีและไม่ดี เราเห็นความกล้าหาญ กำลังใจ การพึ่งพาตัวเอง ความเป็นผู้นำ การใช้อำนาจ และการเรียกร้องสิทธิ อำนาจจะเป็นสิ่งที่ดี ถ้ามันเป็นไปเพื่อรักษาผลประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ มากกว่าที่จะจำกัดอยู่แค่ภายในกลุ่มเล็กๆ ในสังคม ความมั่นใจในตัวเองของพวกเขาจะนำมาซึ่งความสำเร็จส่วนตัวซึ่งให้ประโยชน์กับสังคมด้วย ความมั่นใจในตัวเองที่เหลือล้นในตัวพวกเขาเป็นผลทำให้บุคคลรอบข้างพลอยมีไฟหรือมีพลังในการทำกิจกรรมไปด้วย

งานที่เหมาะสมกับคนประเภทเจ้านาย คืองานที่ได้มีการแข่งขันและงานที่ต้องใช้พลังอำนาจเป็นโครงสร้าง และเป็นงานที่เป็นอิสระในตัว เช่น งานพัฒนาที่ดิน งานผู้บริหารระดับสูงที่ตนเป็นเจ้าของ ผู้บังคับบัญชาการทหาร แต่คนประเภทเจ้านายจะไม่ชอบทำงานที่ต้องมีการแบ่งอำนาจการบริหารเป็นบริหารร่วม หรืองานลูกค้าสัมพันธ์ เพราะจะเป็นงานที่ขัดต่อลักษณะตามธรรมชาติของพวกเขานั่นเอง

การให้คำปรึกษาพูดคุยกับคนประเภทเจ้านายเพื่อให้เกิดการปรับตัวและพัฒนาไปในทางสร้างสรรค์ เนื่องจากคนประเภทเจ้านาย หรือประเภทผู้นำเป็นพวกที่ชอบใช้อำนาจมักจะเป็นคนที่มีความเครียดสะสม ต้องพยายามจูงใจให้พวกเขาเกิดการปล่อยวาง เข้าสู่และอยู่กับธรรมชาติให้มากขึ้น นอกจากนี้คนประเภทเจ้านายควรใช้บทบาทในด้านกาให้กำลังใจผู้อื่นมากกว่าการที่จะใช้อำนาจในการควบคุมผู้อื่น เพราะการอยู่ในสถานภาพที่สูงกว่าและพร้อมจะให้การสนับสนุนดูแลผู้ใต้บังคับบัญชา จะเป็นสิ่งที่สามารถครองใจพวกเขาเหล่านั้นให้พร้อมที่จะช่วยงานคนประเภทเจ้านายได้เป็นอย่างดี

5.9 บุคลิกภาพประเภทนักไกลเกลี่ย (the mediator)

คนประเภทนักไกลเกลี่ย หรือบางทีถูกเรียกว่าเป็นผู้รักษสงบที่มีลักษณะทั่วไปที่มีความสงบในจิตใจ อยู่ท่ามกลางแวดล้อมที่มีแต่ความปรองดอง อนุรักษ์สิ่งต่าง ๆ อย่างที่มันเป็น มักหลีกเลี่ยงความขัดแย้ง แรงกดดัน ปัญหา และข้อบังคับ พวกเขาจะพยายามรักษาความกลมกลืนเป็นหนึ่งเดียวนี้ไว้ให้นานที่สุด การเป็นคนรับรู้สิ่งต่าง ๆ ทำให้พวกเขาพอใจในสิ่งเป็นเป็นอยู่ แทนที่จะระแวงสงสัยหรือพยายามเปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ จึงเป็นคนที่เปิดใจกว้าง มองโลกในแง่ดี แต่ก็มีข้อเสียตรงที่ไม่ยอมรับว่าแท้ที่จริงโลกที่สวยงามก็มีสิ่งยากลำบากที่ต้องการการจัดการอยู่ด้วย พวกเขาจะปฏิเสธว่ามีปัญหาอยู่เพื่อมิให้ความสงบในจิตใจของตัวเองถูกรบกวน พวกเขายอมทุกอย่างเพื่อที่จะได้รู้สึกสงบ ซึ่งบางครั้งนำมาซึ่งความเดือดร้อนของคนรอบข้าง แต่พวกเขากลับทำเหมือนมองไม่เห็น พวก

เขาจะทำเพื่อความสงบในใจตัวเองเพื่ออย่างเดียว หลีกหนีเรื่องน่าหนักใจทั้งปวง หลีกหนีผู้คน และเริ่มมองคนอย่างในอุดมคติของตัวเอง เพื่อจะได้รู้สึกสงบ โดยพื้นฐานแล้วคนกลุ่มนี้มองหาความเป็นอิสระ

ประเภทงานที่เหมาะสมกับคนประเภทนักไกลเกลียดคืองานที่สามารถทำให้พวกเขาได้รับรู้ภาพในมุมมองกว้างและไกลได้ เช่น งานสำหรับนักวางแผนระยะยาว หรือสำหรับตำแหน่งรองประธานองค์กรฝ่ายบริหาร ผู้จัดการสำนักงาน สำหรับงานประเภทที่มีการเติบโตเร็ว มีการเปลี่ยนแปลงบ่อยๆ ในบริบทของงานนั้นจนเป็นผลให้ความสัมพันธ์กับผู้อื่นขาดหายไป จะเป็นงานที่นักไกลเกลียดไม่ชอบทำเพราะสิ่งที่คนประเภทนักไกลเกลียดต้องการคือการยอมรับจากผู้อื่นตลอดเวลาตนเอง

การให้คำปรึกษาพูดคุยกับคนประเภทนักไกลเกลียด เนื่องจากคนประเภทนี้มักมองเห็นความสำคัญในการดูแลผู้อื่นก่อนตัวเอง ดูแลคล้ายกับคนประเภทผู้ให้ ซึ่งมุ่งที่จะบริการผู้อื่นก่อน คนประเภทนักไกลเกลียดจะคับข้องใจมากหากไม่ได้รับการสนับสนุนหรือไม่ได้รับการยอมรับจากผู้อื่น ซึ่งความคับข้องใจนี้อาจนำพาพวกเขาไปสู่ความเป็นคนประเภทนักไกลเกลียดที่ไม่มีคุณภาพ กล่าวคือ อาจมีการเปลี่ยนแปลงไปเป็นคนดีอื่นที่ไม่มีเหตุผลได้ แต่ก่อนที่จะอะไรจะเลวร้ายลงไป คนประเภทนักไกลเกลียดจะมีกลไกในการป้องกันตนเอง โดยการหลีกออกมาจากสถานการณ์ตรงที่ก่อให้เกิดความคับข้องใจนั้น แล้วทำการพินิจพิจารณาว่าสิ่งที่เกิดขึ้นแท้จริงนั้นเป็นเช่นไร นักแนะแนวควรให้ชี้ทางให้เห็นว่าความเป็นจริงในโลกนี้ย่อมมีทั้งการปฏิเสธและการยอมรับ และผู้ที่ถูกปฏิบัติจะต้องยอมรับสภาพนั้นๆได้ พร้อมทั้งแนะนำให้คนประเภทนักไกลเกลียดลองกลับไปเผชิญกับความเป็นจริงและยอมรับกับการถูกปฏิเสธนั้นให้ได้ และสร้างทางเลือกให้กับตัวเองเพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการของตัวเองบ้างแทนที่จะเฝ้าตอบสนองความต้องการของผู้อื่นอยู่ฝ่ายเดียว

จากข้อมูลเรื่องความเหมาะสมกับบุคลิกภาพแต่ละชนิดตามแนวทฤษฎีเฮนเนียวแกรม ซึ่งไม่จำเป็นว่าทุกบุคลิกภาพที่เป็นแบบใดแบบหนึ่งจะต้องทำงานในอาชีพที่นำเสนอมาเท่านั้น แต่ข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อเท็จจริงที่เป็นแนวทางในการพิจารณาเลือกอาชีพของนิสิตนักศึกษาตามแนวบุคลิกภาพที่กล่าวมา อนึ่ง หากนิสิตนักศึกษามีลักษณะตรงตามทั้งแบบบุคลิกภาพกับอาชีพแล้ว ก็มีแนวโน้มว่าจะประกอบอาชีพนั้นอย่างมีความสุข แต่ในกรณีที่นิสิตนักศึกษาที่เข้ามารับคำปรึกษามีลักษณะบุคลิกภาพแบบหนึ่งซึ่งไม่สอดคล้องกับอาชีพที่ตนกำลังจะเดินเข้าไปสู่อาจพิจารณาในการปรับเปลี่ยนอาชีพให้มีลักษณะงานที่ใกล้เคียงมากขึ้น หรือทำการปรับตัวเองให้เหมาะสมกับงานอาชีพที่เลือกไว้